

ЗЕЛЕНА АГЕНДА
У ОПШТИНИ
НОВИ КНЕЖЕВАЦ

ЗЕЛЕНА АГЕНДА У НОВОМ КНЕЖЕВЦУ

Процес израде Зелене агенде у Новом Кнежевцу почео је 11. новембра 2010. године, када је одржан први састанак заинтересованих страна, на којем је присуствовало 33 представника цивилних организација, јавних установа и предузећа. На том састанку одређене су и груписане најважније вредности у локалној заједници и формиране су две радне групе: **Природне вредности и Културно-историјске и људске вредности.**

Од децембра 2010. до јуна 2011. године, представници радних група састајали су се два пута месечно и анализирали све вредности и проблеме у заједници. Током лета и јесени 2011, одржано је неколико састанака у фази обраде и синтезе података, организовања анкете и писања документа. Јавна расправа одржана је 1. децембра 2011. године, у сали Народне библиотеке „Бранислав Нушић“ у Новом Кнежевцу, присуствовало је више од тридесет грађана и представника заинтересованих страна, а добијени предлози су уврштени у коначну верзију документа.

У току пројекта одржано је неколико тренинга за јачање локалних капацитета, урађен је партиципативни видео под називом „Сјај добре воље“ и произведена тридесетоминутна ТВ емисија о Зеленој агенди у Новом Кнежевцу.

Током фазе писања документа, дошли смо на идеју да делимично одступимо од досадашње праксе писања и обраде свих вредности по корацима, како је рађено у свим Зеленим агендама у Србији, и да се уместо тога, сви кораци за поједине вредности анализирају један за другим, тако да добијемо све кораке појединачне вредности на једном месту. Тако се добија на прегледности документа за читаоце.

Носилац активности у општини Нови Кнежевац и координатор процеса било је удружење грађана Еко центар „Тиса“ из Новог Кнежевца. Посебан квалитет процесу дала је локална самоуправа, која је чврсто стала иза овог пројекта и подржала га у сваком смислу. Учесници који су својим радом дали велики допринос изради Зелене агенде за нашу заједницу су: Александра Малбашки, Мануела Камиковски, Снежана Станимиров – Грчки, Душанка Томић, Сандра Нецков, Магдалена Ковач, Атила Агоштон, Иванка Алваџин, Душан Гајин, Мирјана Ранков, Народна библиотека „Бранислав Нушић“, Музичка школа, ВДП „Горњи Банат“, ЈП „Дирекција за изградњу града“, Месна заједница Нови Кнежевац, ЈКП „7. Октобар“, Општинска управа, Удружење спорстких риболоваца „Тиса“, Ловачко удружење „Срндаћ“ Нови Кнежевац, КАФ „Грофови“, ФК „Јединство“ Српски Крстур, Удружење оболелих од мултипле склерозе Северно-банатског округ, Актив жена Банатско Аранђелово, Добровољно ватрогасно друштво Нови Кнежевац.

ОПШТИНА НОВИ КНЕЖЕВАЦ

Општина Нови Кнежевац захвата крајњи североисточни део Републике Србије и Аутономне Покрајине Војводине и најсевернији део Баната. Површина општине је 305 квадратних километара. Северну границу у дужини од 21,2 километра, чини део државне границе према Мађарској, дужином од 23,4 км се према југу граничи са општином Чока, према истоку, дужином од 14,9 км, излази на државну границу према Румунији, а западна граница је природна и њу чини део тока реке Тисе у дужини од 28,3 са општином Кањижа. Број становника у 9 насељених места општине Нови Кнежевац је 12.975 (попис 2002). Подручје новокнежевачке општине, са просечном надморском висином од око 80 метара, захвата највећу депресију Панонске низије. Лесни плато је зато острвастог карактера, испресецан алувијалним равнима дуж сликова са заосталим барама, ритовима и рукавцима њихових меандара. Као облик рељефа, ту су и мања лесно-пешчана еолска узвишења у виду греда и хумки. Такав рељеф је пресудно утицао за избор места за становање.

Историјски период овог краја, због свог географског положаја, има такође своју пуноћу, увек отворен и на путу народима – Сарматима, Гепидима, Хунима, Аварима, Словенима, Бугарима, Мађарима, Монголима, Турцима и скоро увек на орбиталној периферији царства – Рима, Византије, Франачке, Моравске, Бугарске, Рашке, Турске. Судбоносне 567. године, са Кавказа продире номадски народ Авари. Седиште њихове државе је овде, где опстају скоро три века. Много је њихових некропола, а најзначајнији је налаз коњаничког златног гроба поред Тепихаре. Из времена Угарске државе потиче прво писано помињање Новог Кнежевца као Цнеса, Кенеса, Кенесна односно Кнежа, реч словенске етимологије која значи кнежево место, а много раније је та реч означавала владара. Из ових раних векова младе угарске државе (XI – XII век) сачуван је велики манастирски комплекс светог Ђорђа у Мајдану, са три цркве и некрополом. Настанак овог комплекса се може повезати са каснијом Легендом о светом Герхарду, где се описује да је манастир основан и насељен грчким монасима, односно борбом Мађара и Бугара за превласт над Банатом. У XIII и XIV веку је Нови Кнежевац, односно Рев Кањижа како се тада звао, био у поседу угарских краљева и 1329. године је добио статус варошице са правом одржавања годишњих и недељних вашара. Како се може читати из папских десетака, место је највише прихода остваривало наплаћивањем такси на препродају соли која је стизала на пристаниште и путарине.

За време Османске империје је Кањижа, моћан и важан привредни центар, који држави доноси троструко веће приходе од тада војно-административног седишта санцака, Чанада. Само у Кањижи се производило 277 тона пшенице и 115 тона мешаног жита. Осим овога, производила се конопља, купус, лан и друге повртарске културе од којих је најчувенија била производња диња и лубеница. У великим ратним окршајима за превласт над Банатом крајем XVII века између Аустријанаца и Турака, Нови Кнежевац се звао Мала Кањижа и имао је значајну улогу. Према одредбама Карловачког мира Мала Кањижа је 1701. године предата Турцима и од тада је њен назив Турска Кањижа.

У Бечу је на лицитацији 1. августа 1781. године, спахилук Турску Кањижу са 15.304 катастарска јутра, купио за 90.000 форинти богати трговац из Новог Сада Марко Ђурковић. Куповином поседа добио је и племићку титулу – де Сервијски, и уживао сва феудална права и постао господар од Турске Кањиже. Марко Ђурковић је започео 1792. године да гради свој једноспратни дом са 22 собе и стилским карактеристикама позног барока, један од најлепших двораца тога времена у Војводини. Осим по многим добрим делима, остао је упамћен и као оснивач прве и у том времену највеће српске стипендијске задужбине за српску децу, 28. априла 1794. године. После његове смрти наследио га је син јединац, Ђорђе Ђурковић де Сервијски, који је стипендијску задужбину свога оца наставио и удвостручио. Од Турске Кањиже је направио значајан трговачки центар и издејствовао да она 2. августа 1832. године добије ранг варошице с привилегијом и правом на одржавање три годишња вашара и недељне пијаце средом. Трговао је и стоком по Србији и често био на двору кнеза Милоша Обреновића, с којим је био пријатељ. Био је пријатељ и са родитељима српског песника Јована Јовановића Змаја кога је крстио. Подигао је 1845. године понтонски мост на Тиси, започео градњу католичке цркве у Турској Кањижи 1847. године, а наследници је завршили 1858. после његове смрти. Ђорђе де Сервијски никада се није женио и упркос томе што је имао многобројну родбину, цео свој иметак оставио је нећаки Катарини и њеној деци. Удајом и женидбом Катаринине деце у Турску Кањижу су дошли племићи и овде изградили своје дворце, па је тако место постало највеће племићко гнездо у Банату.

агенда

После смрти Ђорђа де Сервијског, земља је подељена. Дворац је наследио једини Катаринин син Емил Шулке, који се оженио бароницом Матилдом Њари. Били су добротвори и много пута помагали мештане да преброде гладне године. Њихов син Ђорђе Шулке, рођен 1867. године, сигурно је био највећи хуманиста и великан прошлости кога је изнедрила ова средина. Борио се против туберкулозе, тада неизлечиве болести сиромашних радника и одржао око 600 излагања на ту тему. Био је почасни доктор и члан већине европских академија наука, добитник мноштва одликовања у свету, саветник цара Франца Јозефа I и витез реда Светог Јована. Катаринина ћерка Фридерика удала се 20. маја 1855. године за Федора Фајлича, немачког племића који је по војном распореду стигао у Турску Кањижу. Те исте године саградили су свој дворац на обали Тисе (данас хотел „Парк“). Најстарија Катаринина ћерка Вилхелмина се удала за пуковника аустријске војске Андора Талијана. Дворац на обали Тисе (бивша Тепихара) су саградили 1855. године. На земљишном поседу су изградили велики салаш, односно Талијан мајур. Имали су више деце, но најзначајнији су били Бела и Емил Талијан. Бела је био министар пољопривреде у влади Мађарске и за заслуге добио 13. децембра 1911. године титулу барона, а Емил срески начелник. Белина супруга је била Марија Бајић од Варадије, познатија као праунука кнеза Милоша Обреновића. Урадили су изузетно много за своје место. Поставили су понтонски мост (1885), изградили болницу (1895), подигли железничку станицу (1896) и општинску зграду у Обилићеву, изградили срески суд (1903, данашња зграда општине), отворили фабрику свиле (1908), подигли забавишта, дом за незбринуте и старе. У њихово време је основана централна штедионица, водна задруга, уређен је кеј уз Тису, калдрмисана главна улица, уведена ацетиленска расвета и започета електрификација места. На Великом салашу су имали расадник назван „Маријина воћна плантажа“ по жени Беле Талијана, а њихове саднице и воће су добијали златне медаље на европским сајмовима. За данашњи парк и зелене уличне дрвореде Нови Кнежевац треба да захвали Емилу Талијану, чувеном ловцу и светском путнику, који је са путовања доносио различито ретко и егзотично биље и први започео озелењавање Турске Кањиже. Катаринина ћерка Албертина је била удата за мајора Ота Бауера и имала кћер Георгину. Георгина се удала за доктора правних наука и високог племића грофа Артура Малдегема. Након смрти сина Артура млађег, грофица Георгина је одлучила да се врати у стари завичај, где је имала наслеђених 1880 катастарских јутара земље и да овде подигне летњиковац. Зграда је подигнута 1910. године у типу пољских двораца са стилским карактеристикама еклектике (данас зграда библиотеке). После Другог светског рата им је имање одузето, а последњи гроф Карл Малдегем је наставио да живи у Новом Кнежевцу све до 1960. године, када је отишао код родбине у Немачку и тамо умро.

Мапа вредности

Радна група – Природне вредности

Река Тиса
Канали
Парк
Зелене површине
Обрадиво земљиште
Природна станишта
Лов

Радна група – Културно-историјске и људске вредности

Дворци и цркве
Археолошка налазишта
Културно-забавне манифестације
Мултикултуралност
Географски положај (близина границе са Мађарском и Румунијом)
Спортска традиција
Млади

Опис вредности

Река Тиса – Тиса извире у западној подгорини шумовитих Карпата у Украјини. Формирају је Бела и Црна Тиса које се спајају код Новоселице. Од места спајања, главни ток заузима западни правац и тако улази на територију Мађарске. Код Вашарнемења прима водом богатији Самош, леву притоку и под његовим утицајем повија према северу. Овај правац задржава све до Чапа одакле нагло скреће према југозападу. Код Токаја Тиса прима велику десну притоку Бодрог и најпре повија према западу, а затим према југу, да би низводно од Тисаујвароша лагано заузела југозападни правац. Овај правац задржава све до Солнока, где прима три велике десне притоке – Шајо, Егер и Зађву, скреће према југу и тај правац следи, уз мања одступања, све до ушћа у Дунав. Тиса у Мађарској прима још две велике реке: Кереш код Чонграда и Мориш код Сегедина. Низводно од Сегедина улази у нашу земљу кроз коју тече у дужини од 164 километра, великим меандрима све до ушћа. У делу тока кроз Србију, са десне стране јој притичу Кереш, Чик, Велики канал и Јегричка, а са леве Златица, Галацка и Бегеј. Око 20 километара пре ушћа, Тиса у виду великог лука обилази Тителски брег и наспрам Старог Сланкамена утиче у Дунав.

Пре просецања великог броја меандара Тиса је од ушћа до Новоселице била дуга 1429 км, а након изведених хидротехничких радова њена дужина је знатно смањена и износи 977 км. Катастрофална поплава из 1830. године пресудно је утицала на решење овог проблема. Да би се повећала брзина протицања и омогућило брже отицање великих вода из горњег у доњи ток и тако спречило велико плављење, испресецано је 112 меандара и тако је ток скраћен за 452 км. Сматра се равничарском реком, јер највећим делом протиче кроз ниске пределе Панонског басена. Просечна дубина је око 4 метра, а ширина корита око 200 метара. Највећу количину воде носи током пролећа са главним максимумом у априлу, а најмању током друге половине лета и прве половине јесени са најнижим водостајем средином септембра и почетком октобра. Оно што ову реку чини посебном је присуство природне реткости – тиског цвета (*Palingenia longicauda* – дугорепа палингенија). Тиски цвет је инсект из реда *Ephemeroptera*, који свој животни циклус започиње на глиновитом дну реке. Ту као ларва живи три године и сакупља енергију за преображај у одрастао облик, како би продужио врсту у догађају који се назива „цветање“ Тисе. Сваке године средином јуна у сумрак, тиски цвет свој животни циклус завршава прелепим свадбеним плесом на површини воде, када се могу видети ројеви са хиљадама јединки.

Канали – За пријем атмосферских вода, због недовољног одржавања и затварања пропуста нису у могућности да обављају одводну функцију и претворени су у упојне канале. У Новом Кнежевцу тренутно имамо само 10% одводних канала. На подручју општине, каналска мрежа за наводњавање и одводњавање има дужину од 400 км са две црпне станице.

Парк – На левој обали Тисе, простире се новокнежевачки парк. Заједно са дворцима племићких породица, чини непоновљиву целину склада, природе и градитељске баштине. Парк у Новом Кнежевцу први пут је стављен под заштиту државе као природни споменик вртне архитектуре Решењем СО Нови Кнежевац 15. септембра 1975. године, а након извршене ревизије 1990. године, проглашен је за споменик пејзажне архитектуре под именом Парк у Новом Кнежевцу. Простире се на површини од готово 10 хектара. Најзаслужнији за изглед парка је се Емил Талијан (20. фебруар 1859 – 4. децембар 1911). Као велики авантуриста, светски путник, страсни ловац, доносио је из разних крајева света биљке које је сadio у парку и сам водио бригу о њима. И Катарина Миланковић – Паћански „де Висак“ живела је у дворцу Сервијски и радила на уређењу дворца, како ентеријера, тако и екстеријера. Ангажовала је врхунске баштоване који су се трудили да уреде парк по узору на бечке дворце. Данас је улица Краља Петра I Карађорђевића делимично затворена за саобраћај, служи као шеталиште и излази на северо-источни део парка. Западна страна парка лежи на обали Тисе одакле се пружа прелеп видик на реку. Дужином насељеног дела Новог Кнежевца изграђен је кеј уз реку Тису који има и функцију шеталишта. Овим је заокружен један зелени комплекс у којем мештани и туристи радо уживају.

Полазећи од чињенице да је Стари парк у Новом Кнежевцу настао у функцији раније изграђених објеката, његов настанак се одвијао заједно са изградњом дворца Марка Сервијског (1793 – 1804). Изградњом двораца породице Талијан и Фајлич током XIX века и Малдегем почетком XX века, парк се шири и досеже данашње димензије. Парк је

агенда

формиран на благозаталасаном терену са релативно малим висинским разликама. Одликује се великом разноврсношћу дендрофлоре. У паку су заступљене како аутохтоне, тако и алохтоне врсте, у виду дрвореда, појединачних стабала и група стабала. Анализом дендрофлоре парка током 2008. године забележено је 1.137 примерака дрвеног биља. У парку преовладавају лишћари, којих има 46 генотипова са 899 јединки, четинара има 10 генотипова са 238 јединки. Жбунасте форме у парку скоро и да не постоје ако се изузму тиса и шимшир, који су одавно прерасли димензије жбунастих форми. Вредност Старог парка у Новом Кнежевцу огледа се у његовој аутентичности, пејзажној атрактивности, старости и очуваности. Такође има велику еколошку, естетску, културно – историјску, васпитно – образовну, као и научно – истраживачку функцију. Парк представља непроцењиву вредност, по величини може се мерити са парковима у великим градовима. Велики потенцијал парка се огледа и у могућем правцу развоја туризма. Код нас се ретко срећу паркови чија једна страна дужине око пола километара лежи на обали реке, а да се парк по свом положају у односу на насељено место налази у самом центру, у урбаној зони насеља. Такође је реткост да се на једном месту налази толико вредних културно – историјских знаменитости уклопљени у зелену оазу.

Зелене површине – Највећа и најзначајнија зелена површина у Новом Кнежевцу је стари парк поред Тисе. Осим њега треба истаћи и јединственост двостраног дрвореда који се простире целом дужином улице Краља Петра I Карађорђевића. Велики значај има и парк који се налази у кругу болнице, као и неколико мањих зелених површина. Никако не треба изоставити ни значај паркова у осталим насељеним местима општине. Зелене површине имају своју естетску функцију, а доприносе и већем квалитету живота.

Обрадиво земљиште – Према начину коришћења највеће учешће имају ливаде и пашњаци, на ораницама се највише узгаја жито, затим индустријско биље (тек ¼ површине под житом), а знатно мање крмно биље. У општини Нови Кнежевац релативно су најмање заступљени виноградни који чине мање од 1% пољопривредне површине. Пошумљеност је 1,4%, што је испод минимума природне равнотеже, који износи 14%. Услед недовољне пошумљености, подручје општине је изложено разним дегенерационим процесима, у првом реду еолској ерозији, који условљавају смањивање продукционе способности земљишта. Ово је нарочито изражено за пољопривредне површине, као и повећање трошкова производње. Када се сточни фонд посматра у односу на пољопривредну (обрадиву, ораничну површину), општина Нови Кнежевац бележи веома слабе резултате у погледу узгајања говеда и свиња. Структура поседа је незадовољавајућа, због велике уситњености: 1 – 5 хектара 60%, 5 – 20 ха 35%, и преко 20 ха – 5% поседа.

Природна станишта – животна станишта представљају делове насељеног простора који се одликују специфичним комплексом еколошких фактора. Станиште је простор или место на ком се у природи може наћи неки организам или популација. Општина се одликује великом разноликошћу природних станишта и различитих екосистема. У нашем окружењу се налази рибњак, који је типични представник барско – мочварног екосистема и веома значајан због велике разноврсности орнитофауне. Окружени смо и великим површинама под слатинским пашњацима, који су са становишта екологије најзначајнији екосистеми јер се на њима могу видети и неке од природних реткости, као што су сива ветрушка, модроврана, текуница и чувена велика дропља. Тиса доминира овим крајем и богата је ихтиофауном, а такође је и дом природног феномена „тиског цвета“. Шумски екосистеми који се пружају у уском појасу дуж обале реке и фрагменти некада већих шума, веома су значајни као заштита за животиње током зимског периода и представљају погодна гнездилишта ретких и угрожених врста птица. Очувањем природних станишта сачуваћемо и заштити врсте које их настављају.

Лов – Површина ловишта „Велики сигет“ је 30.539 хектара. С обзиром на конфигурацију земљишта која условљава тип ловишта (преовлађују равне и благо валовите површине), највећи део ловишта се налази под пољопривредним културама, а мањи део под барама и трстицима. Узимајући у обзир и пољопривредне културе које се гаје у ловишту, прехрамбене могућности вегетације углавном задовољавају гајене врсте дивљачи. Ловиште „Велики сигет“ омогућује добре услове за гајење дивљачи (срна, зец, фазан), а самим тим и за развој ловног туризма. Најзначајнија ловна манифестација у општини је „Хајка на кочоватску лисицу“, коју традиционално од 2000. године организују ловци из Банатског Аранђелова.

Дворци и цркве – На предлог Покрајинског завода за заштиту споменика културе из Новог Сада, дворца Шулпе – Сервицки (зграда бившег суда) заштићен је 1952. године као културно добро од великог значаја. Дворец грофа Артура Малдегема (данашња зграда библиотеке), заштићен је 2001. године Уредбом Владе Републике Србије. Мало је

Зелења

насеља у Војводини у чијој прошлости сусрећемо толико племићких породица као у Новом Кнежевцу. У централном регистру споменика културе налазе се следећи споменици са територије наше општине: Српске Православне Цркве Св. Архангела Михаила и Св. Архангела Гаврила у Новом Кнежевцу и Обилићеву, Црква Св. Архангела Михаила и Гаврила у Банатском Аранђелову, Капела Срвијски у Новом Кнежевцу и Римокатоличка црква у Новом Кнежевцу.

Археолошка налазишта – На подручју општине постоје два важна археолошка локалитета – Сигет Анка у селу Рабе и остаци манастира Св. Ђорђа и средњовековне некрополе у селу Мајдан. Истраживања у Мајдану се врше последњих 9 година, док у селу Рабе још нису започета.

Културно-забавне манифестације – Културне манифестације у општини Нови Кнежевац одвијају се преко институција чији је оснивач општина, пре свега кроз активности Народне библиотеке „Бранислав Нушић“ и Основне музичке школе, уједно и преко Културно-уметничких друштава и удружења грађана. У циљу афирмисања вредности средине и креативне потребе људи за уметничким изразом, у Новом Кнежевцу постоје традиционалне манифестације како аматера тако и професионалаца, а везане за фолклорну, ликовну, поетско-сценску и музичку уметност и културу.

Мултикултуралност – Национална структура у општини Нови Кнежевац је добро очувана. Према анализама рађеним 2004. године, национална структура становништва је следећа: Срби чине 60%, Мађари 30%, Роми 4,7% и остали су заступљени са 5,3%. Од 2009. године у Српском Крстуру обележава се Дан Рома (8. април), а отворена је и канцеларија за ромска питања. У општини делује значајан број културно-уметничких друштава, која негују традицију различитих нација. КУД „Тисађенђе“ организује „Севернобанатске сусрете“ на којој гостују представници из Деске (Мађарска) и Жомбоља (Румунија).

Географски положај (близина границе са Мађарском и Румунијом) – Северну границу општинске територије, у дужини од 21,2 км, чини део државне границе према Мађарској. Према истоку, дужином од 14,9 км, излази на државну границу према Румунији. У неким ранијим временима, општина је била у групи „рубних подручја“, на административној периферији. Сада је потребно ту „рубност“ претворити из недостатка у предност, због великих могућности привредне и културне сарадње са градовима са друге стране границе.

Спортска традиција – Спортска традиција општине Нови Кнежевац је дуготрајна и успешна, прожета спортским активизмом и амбицијом стварања препознатљиве такмичарско-рекреативне климе за све узрасте становништва. Уопштено посматрајући, потребе локалне заједнице крећу се у правцу реализације општег интереса, изградње спортских терена и игралишта, како би се обезбедили и унапредили услови за развој школског спорта у његовим многоструким видовима. Тиме би се испоштовала елементарна спортска логика која налаже јачање интересовања за спорт и промоцију спортских и животних вредности кроз стварање услова за одржавање спортских такмичења школске деце и омладине, рекреативаца и активних спортиста. Реализацијом описане потребе, општина Нови Кнежевац ће се афирмисати као средина високог спортског капацитета.

Млади – Млади су особе између 15 и 30 година живота. У Новом Кнежевцу, удео младих у општој популацији је 20%. Млади су врло рањива друштвена група и сврстани су у ред маргинализованих група. Од младих се очекује да у блиској будућности поведу друштво напред, али је неопходно радити на обезбеђивању механизма за учешће младих, њихово оснаживање и укључивање у друштвене процесе. Системска, стална и организована подршка младима значи нашу квалитетнију будућност, даљи економски развој, повећање наталитета и стварање услова за бољи живот младих.

Анализа докумената

Циљ овог корака је анализа постојећих закона, законских аката и званичних планова који се тичу заштите животне средине и одрживог развоја. Документи су различите форме регулативе који нам дају информације о степену уређења одређене области и раду појединих актера заједнице. То могу бити различити акти којима се дефинишу неки програми и спроводе неке политике – међународне конвенције, директиве ЕУ, национални закони и подзаконски акти, одлуке скупштине аутономних покрајина и локалних скупштина. У случају непостојања акта, или неспровођења, радна група већ у овој фази може уочити поједине проблеме и трендове у функционисању заједнице.

агенда

У општини Нови Кнежевац постоји релативно прихватљив ниво стратешког планирања, али се наилази на проблеме са применом појединих докумената. Стратегија развоја општине Нови Кнежевац (2009), дефинисала је низ проблема и понудила могућа решења, али се недовољно примењује. У општини не постоји усвојена стратегија за младе. У новембру 2011. године је на седници Скупштине општине усвојен акциони план за особе са ивадитетом. Буџетски Фонд за заштиту животне средине, као локална институција која ће доносити и спроводити програме заштите животне средине, основан је 2010. године. На жалост локална регулатива из области заштите животне средине није на задовољавајућем нивоу – постоји одлука о проглашењу споменика пејзажне архитектуре (Парк у Новом Кнежевцу) из 1990. године која се не примењује. У међувремену, Завод за заштиту природе је спровео поступак ревизије заштите и усклађивања са новим законима. Као резултат ревизије, урађена је Студија за заштиту парка и 2008. године послата Скупштини општине Нови Кнежевац на усвајање, али још увек није усвојена, што има последицу одсуство мера активне заштите парка. Годишњи програми рада ловачких и риболовачких удружења у потпуности се примењују на локалном нивоу, као и програми Културно-уметничких друштава. Програми рада образовних институција, као и институција културе у потпуности се примењују. У 2010. години започета је примена главног пројекта за подизање ветрозаштитних појасева на подручју Новог Кнежевца. Одлуке из 2007. године о одржавању чистоће и о условима држања домаћих животиња на подручју насеља Новог Кнежевца у потпуности се примењују. Одлука о уређењу и одржавању паркова, зелених и рекреационих површина из 2006. године се недовољно примењује, док је Одлука о прикупљању, одвођењу и пречишћавању отпадних вода у Новом Кнежевцу из 2010. године почела да се примењује. Програми пословања јавних предузећа се у потпуности примењују. Одлука о утврђивању зграде културног центра у Новом Кнежевцу за споменик културе из 2001. године се примењује, исто као и Решење о утврђивању Дворца Шуле-Срвијски као културно добро од великог значаја из 1952. године. Информатор о раду органа општине Нови Кнежевац, који даје увид у информације од јавног значаја, у потпуности се примењује. Колико се примењују Бернска конвенција о очувању аутохтоних врста, као ни Уредба о заштити специјалног резервата природе „Пашњаци велике дропље“ из 1997. године, није нам познато. Од националних закона примењују се Закон о заштити животне средине, Закон о комуналним делатностима и закон о ветеринарству, док се Закон о управљању отпадом примењује делимично, а започета је примена Закона о дивљачи и ловству. Позитиван је пример примене Споразума о сарадњи између општине Жомбољ (Румунија) и општине Нови Кнежевац, као и Споразум о сарадњи општине Деска (Мађарска) и општине Нови Кнежевац, оба из 2005. године.

Анализа вредности

РЕКА ТИСА

ТРЕНДОВИ

Највећи утицај на водоток Тисе има брана код Новог Бечеја, пуштена у рад 1977. године. Изградња бране значајно је успорила ток реке и зауставила узводно кретање миграторних врста риба. Плавно подручје око речног тока проширено је 1980-тих, и подигнут нови насип који се редовно одржава. Контролу квалитета воде врши Хидрометеоролошки завод једном месечно. Градско купалиште се не одржава редовно, а опремљеност спортско-техничким објектима је на ниском нивоу. Индустријске отпадне воде се испуштају у реку. У току је изградња градске канализације која ће спречити изливање у реку отпадних вода без претходног третмана. Становништво све више препознаје туристичке потенцијале реке Тисе, а пример је „Лагани тиски спуст“, манифестација настала 2009. године.

УТИЦАЈ ТРЕНДОВА

Главни трендови: изградња бране и новог насипа, контрола квалитета воде врши се једном месечно, пуштање отпадних вода у реку, недовољна уређеност обале.

Социјални аспект: позитиван – изградњом бране су спречене велике поплаве и безбедност становништва је подигнута на већи ниво. Позитиван – због безбедности и здравља становништва. Негативан – због безбедности и здравља становништва, повећава се могућност заразе. Негативан – због недостатка простора за реализацију манифестација спортско-забавног карактера.

Економски аспект: позитиван – спречавањем изливања реке онемогућено је настајање штета од поплава. Позитиван – постоје повољни услови за развој риболова. Негативан – немогућност коришћења природног ресурса у туристичке сврхе и за наводњавање. Негативан – привлачан и еколошки очуван крај са реком недовољно је искориштен у економске сврхе.

СТАНДАРДИ И ВИЗИЈА

Претња по вредност: испуштање отпадних вода у реку без пречишћавања, недовољно искориштен туристички потенцијал овог дела северног Потисја.

Минимални стандарди: неопходно је завршити канализациону мрежу на територији општине, у летњим месецима је потребно чешће вршити контролу квалитета воде, потребно је редовно и континуирано одржавање дела обале који је у функцији купалишта.

ПРОБЛЕМИ

Дефиниција проблема: загађење реке и недовољна уређеност обале.

Локација: територија општине Нови Кнежевац.

Погођени актери: сви становници општине.

Одговорни актери: локална самоуправа, хидрометеоролошки завод, ЈВП Воде Војводине, ЈКП 7. октобар.

Хитност: проблем који захтева хитно решавање.

Основни трендови:

одржавање насипа врши се редовно

пуштање отпадних вода у реку

контрола квалитета воде врши се једном месечно, али би у летњим месецима то требало чинити чешће

недовољна уређеност обале који је у функцији купалишта

недовољно искориштен туристички потенцијал

Тренутне последице и очекивани ризици: Пуштање отпадних вода изазива загађење воденог тока и нарушава биолошку равнотежу у њему. Привлачан и еколошки очуван крај са реком недовољно је искориштен у економске сврхе.

АНАЛИЗА УЗРОКА ПРОБЛЕМА

Препознати проблем: загађење реке и недовољна уређеност обале.

Локални ниво:

Друштвени фактори: недовољно уочен потенцијал ове вредности.

Економски фактори: Тиса није довољно препозната као вредност која може значајно допринети развоју туризма.

Институционални фактори: недовољно видљив рад инспекцијских служби, нерешено питање отпадних вода у општини, недовољна залагања локалне самоуправе на уређењу обале.

Фактори животне средине: угрожавање биодиверзитета, загађење вода и земљишта које има негативан ефекат на здравље становништва.

Национални ниво:

Друштвени фактори: недовољно уочен потенцијал ове вредности.

Институционални фактори: недовољно видљив рад инспекцијских служби.

Фактори животне средине: угрожавање биодиверзитета, загађење вода и земљишта које има негативан ефекат на здравље становништва.

Међународни ниво:

Институционални фактори: недовољна међународна сарадња.

Фактори животне средине: Тиса је међународна река и део загађења стиже из земаља које се налазе узводно.

ПОТЕНЦИЈАЛИ И МОГУЋНОСТИ

Потенцијали: богат рибљи фонд, природни феномен цветање Тисе.

Могућности: допринос туристичкој понуди општине, развој спортског риболова, изградња марине, едукација, рекреација, организовање манифестација.

ПРИОРИТЕТИ

Завршетак радова на канализационој мрежи која ће допринети очувању квалитета воде реке, као и целокупног живог света у њој. Развијање еколошке свести приближавањем ове вредности становништву кроз едукације и анимације нарочито деце и младих за бављењем спортским риболовом, спортовима на води и другим видовима рекреације. Традиционалне манифестације и промоција тиског цвета, дугорочно гледано, могу позитивно утицати на туристичку понуду општине.

КАНАЛИ

ТРЕНДОВИ

Лошем стању канала за пријем атмосферских вода допринело је одсуство одржавања и затварања пропуста. Услед тога одводни канали претворени су у упојне, тако да у Новом Кнежевцу имамо само 10% одводних канала. До сада је урађен Главни пројекат за изградњу система атмосферских канала за Нови Кнежевац, а неопходно је урадити пројектно-техничку документацију и за друга насељена места у општини. На територији општине постоји каналска мрежа за наводњавање и одводњавање у дужини од 400 км са две црпне станице. Одржавање ових канала се врши нередовно, годишње се очисти 10 км каналске мреже. Индустријске отпадне воде се испуштају у каналску мрежу, што има за последицу смањење рибљег фонда и угрожавање биодиверзитета водених екосистема.

УТИЦАЈ ТРЕНДОВА

Главни трендови: претварање одводних канала у упојне, нередовно чишћење каналске мреже за наводњавање и одводњавање, пуштање отпадних вода у канале.

Социјални аспект: негативан – због безбедности и материјалне сигурности становника, негативан – долази до материјалне несигурности пољопривредника.

Економски аспект: негативан – услед обилних атмосферских падавина долази до изливања воде из канала и оштећења околних објеката. Негативан – обрадиве површине под водом, као и немогућност наводњавања доводе до смањења приноса. Негативан – загађена вода се не може користити за наводњавање.

СТАНДАРДИ И ВИЗИЈА

Претња по вредност: услед запуштености, функционалност канала је значајно смањења, испуштање отпадних вода у канале.

Минимални стандарди: реализовати пројекат за изградњу система атмосферских канала за Нови Кнежевац, израдити пројектно-техничку документацију и за друга насељена места у општини, редовно одржавати каналску мрежу за наводњавање и одводњавање, неопходно је завршити канализациону мрежу на територији општине.

ПРОБЛЕМИ

Дефиниција проблема: запуштеност канала и њихова загађеност отпадним водама.

Локација: територија општине Нови Кнежевац.

Погођени актери: сви становници општине.

Одговорни актери: ВДП Горњи Банат, Локална самоуправа, грађани.

Хитност: проблем који захтева хитно решавање.

Основни трендови:

претварањем одводних атмосферских канала у упојне значајно им је смањена функционалност нефункционалност каналске мреже за наводњавање и одводњавање услед недовољног одржавања пуштање отпадних вода у канале.

Тренутне последице и очекивани ризици: Услед обилиних атмосферских падавина долази до изливања воде из канала и оштећења околних објеката, изливање отпадних вода има директан утицај на здравље. Нефункционалност каналске мреже има негативне ефекте на пољопривредне приносе, посебно у сушним и кишним годинама.

АНАЛИЗА УЗРОКА ПРОБЛЕМА

Препознати проблем: запуштеност канала и њихова загађеност отпадним водама.

Локални ниво:

Друштвени фактори: недовољна брига становништва, као и непознавање фактора ризика до којих доводи изливање отпадних вода у близини стамбених објеката.

Економски фактори: становништво у великој мери нема могућност редовног плаћања комуналних услуга (пражњења септичких јама), недостатак средстава за редовно одржавање каналске мреже за наводњавање и одводњавање.

Институционални фактори: недовољно видљив рад инспекцијских служби, нерешено питање отпадних вода у општини.

Фактори животне средине: отпадне воде доводе до загађења природних ресурса и имају негативан ефекат на здравље становништва.

Национални ниво:

Економски фактори: недостатак средстава за редовно одржавање каналске мреже за наводњавање и одводњавање.

ДЕФИНИСАЊЕ ПОТЕНЦИЈАЛА И МОГУЋНОСТИ

Потенцијали: на територији општине постоји каналска мрежа дужине око 400 км, постојање система атмосферских канала.

Могућности: наводњавање и одводњавање обрадивих површина, реализацијом пројеката за изградњу система атмосферских канала повећала би се функционалност постојећих канала и смањила штета која настаје услед обилних падавина, изградња канализације спречила би изливање отпадних вода у канале.

ПРИОРИТЕТИ

Изградњом канализације спречило би се изливање отпадних вода у канале за атмосферске воде и елеминисао негативан утицај на здравље. Повећање функционалности ових канала постигла би се реализацијом постојећег пројекта и видљивим радом инспекције. Запуштеност каналске мреже за наводњавање и одводњавање може се решити већим улагањима у редовно одржавање. Директну корист од решавања овог проблема имали би пољопривредници који би коришћењем ових канала могли повећати своје приносе.

ПАРК

ТРЕНДОВИ

Од 1988. до 2008. године није дошло до значајнијег губитка дендрофлоре али је дошло до значајног погоршања здравственог стања дрвећа и до нарушавања континуитета дрвореда услед санитарне сече и ветроизвала. Неповољан тренд се огледа и у повећаној садњи алохтоних четинарских врста и неконтролисаној развоју подраста, као и у недовољном броју кошења у току године. Непостојање годишњих и вишегодишњих Програма заштите, изградња неадекватних садржаја (спортских и угоститељских објеката), као и изостанак примене мера за негу и заштиту парка, могу утицати да парк изгуби вредности због којих је стављен под заштиту.

УТИЦАЈ ТРЕНДОВА

Главни трендови: деградација заштићеног природног добра.

Социјални аспект: негативан – деградација је довела до нарушавања естетске и едукативне вредности парка, као и смањења квалитета простора за релаксацију.

Економски аспект: негативан – неодговарајућим старањем умањене су вредности због којих је установљена заштита, што је допринело смањењу функционалности и атрактивности.

СТАНДАРДИ И ВИЗИЈА

Претња по вредност: видљиво је погоршање здравственог стања дрвећа, смањен је број стабала услед санитарне сече и ветроизвала, неповољан тренд садње, изостанак примене мера неге и активне заштите, недовољно искориштен туристички потенцијал, недовољно развијена свест становника о значају и вредности овог природног добра.

Минимални стандарди: усвојити Одлуку о заштити парка, израдити, усвојити и спровести годишње и вишегодишње програме заштите и развоја заштићеног подручја, урадити План детаљне регулације и пројекат обнове парка, едукација и активан рад на промоцији.

ПРОБЛЕМИ

Дефиниција проблема: деградација заштићеног подручја

Локација: Нови Кнежевац – површина под парком.

Погођени актери: становници Новог Кнежевца.

Одговорни актери: локална самоуправа, МЗ, Завод за заштиту природе.

Хитност: неопходно је што пре започети решавање овог проблема.

Основни трендови:

одлука о заштити парка није усвојена, непостојање годишњих и вишегодишњих програма заштите и развоја заштићеног подручја, непостојање мера активне заштите.

погоршање здравственог стања дрвећа услед изостанка примене мера неге и активне заштите и смањења броја стабала услед санитарне сече и ветроизвала;

недовољан број кошења у току године;

неповољан тренд садње који се превасходно односи на четинарске врсте и развој подраста;

изградња неадекватних садржаја.

Тренутне последице и очекивани ризици: Деградација је довела до нарушавања естетске, едукативне, рекреативне и туристичке вредности парка, као и смањења квалитета простора за остварење свих ових функција.

АНАЛИЗА УЗРОКА ПРОБЛЕМА

Препознати проблем: деградација заштићеног подручја.

Локални ниво:

Друштвени фактори: неразвијена еколошка свест и недостатак знања о природним вредностима због којих је парк под заштитом, као и о значају естетске, едукативне, рекреативне и туристичке функције парка.

Економски фактори: неодговарајућим старањем, умањиле су се вредности због којих је установљена заштита, што је допринело смањењу функционалности и атрактивности, недовољно средстава за редовно одржавање парка.

Институционални фактори: непостојање годишњих и вишегодишњих програма заштите и развоја заштићеног подручја, одлука о заштити парка није усвојена, непоштовање законске регулативе, неодговарајуће старање о парку.

Фактори животне средине: угрожене су вредности због којих је установљена заштита, губитак урбаног зеленила и биодиверзитета, нарушавање квалитета ваздуха и микроклиме, умањена заштита од буке и прашине.

Национални ниво:

Друштвени фактори: недостатак свести о значају очувања природних вредности, неопходности финансирања и одрживог коришћења заштићених подручја.

Институционални фактори: недовољно видљив рад покрајинске инспекције.

ПОТЕНЦИЈАЛИ И МОГУЋНОСТИ

Потенцијали: локација (повезује урбану зону – центар са обалом реке), површина на скоро 10 ha, подигнут почетком XIX века, у парку се налазе четири дворца од којих су два под заштитом државе, заштићено подручје, има велику естетску вредност, заступљен је велики број врста дендрофлоре.

Могућности: овај простор има више функција, основна је заштита биодиверзитета, али има рекреативну, здравствену, туристичку и едукативну функцију.

ПРИОРИТЕТИ

Редовно одржавање и реализација програма активне заштите кроз веће ангажовање локалне самоуправе. Развијање еколошке свести и одговорности становништва према заштићеном природном добру, како би се обезбедили повољни услови за неговање здравих стилова живота боравком и рекреацијом у овом окружењу, као и естетске вредности која доприноси туристичкој атрактивности наше општине.

ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ

ТРЕНДОВИ

Величина зелених површина је у стагнацији, али је њихова структура нарушена – стара стабла се секу, а изостаје садња нових. Негативан тренд је забележен и код одржавања, јер се кошење врши само три пута годишње док је у периодима са великом количином атмосферских падавина препоручено да се врши и до 10 пута у току године. Изостају и примене санације на старом дрвећу.

УТИЦАЈ ТРЕНДОВА

Главни трендови: нередовно одржавање зелених површина и промена њихове структуре.

Социјални аспект: негативан – смањен квалитет живота услед смањене заштите од буке, ветра, прашине, микроклиматских екстрема, мање простора за рекреацију и релаксацију.

Економски аспект: негативан – недовољно одржавање зелених површина нарушава целокупну слику наше општине, што неповољно утиче на развој туризма и других улагања.

СТАНДАРДИ И ВИЗИЈА

Претња по вредност: иако се сваке године доноси Програм за одржавање зеленила и чистоће, број активности се годинама смањује, Програмом је предвиђено само сађење једногодишњег цвећа.

Минимални стандарди: повећати број активности које се односе на одржавање зелених површина (кошење, сакупљање траве и лишћа), санација старих стабала, програмом предвидети сађење дрвенастих и жбунастих врста.

ПРОБЛЕМИ

Дефиниција проблема: нередовно одржавање зелених површина и промена њихове структуре.

Локација: насеља у општини Нови Кнежевац.

Погођени актери: сви становници општине.

Одговорни актери: локална самоуправа, ЈП „Дирекција за изградњу града“, ЈКП „7. октобар“.

Хитност: није најхитнији проблем, али га је неопходно решити.

Основни трендови:

нарушавање структуре зелених површина – стара дрва се секу, а изостаје садња нових. Програмом за одржавање зеленила и чистоће није предвиђена садња дрвенастих и жбунастих врста;

недовољан број кошења у току године;

изостанак примене мера санације на старом дрвећу.

Тренутне последице и очекивани ризици: смањен квалитет живота услед смањене заштите од буке, ветра, прашине, микроклиматских екстрема, мање простора за рекреацију и релаксацију и нарушавање целокупне слике општине.

АНАЛИЗА УЗРОКА ПРОБЛЕМА

Препознати проблем: нередовно одржавање зелених површина и промена њихове структуре.

Локални ниво:

Друштвени фактори: неразвијена еколошка свест о значају, користи и функцијама зелених површина, као и о потреби њиховог очувања и унапређења.

Економски фактори: недовољно одржавање зелених површина нарушава целокупну слику наше општине, што неповољно утиче на развој туризма и друга улагања; недовољна средства за одржавање зелених површина.

Институционални фактори: непотпун Програм за одржавање зеленила и чистоће (није предвиђено сађење дрвенастих и жбунастих врста).

Фактори животне средине: угрожава се квалитет живота становника услед мањег квалитета ваздуха, заштите од буке, ветра, прашине и простора за рекреацију.

ДЕФИНИСАЊЕ ПОТЕНЦИЈАЛА И МОГУЋНОСТИ

Потенцијали: значајна површина под зеленилом, повећање квалитета живота.

Могућности: повећање квалитета живота, остварење различитих функција простора – естетске, рекреативне, туристичке, здравствене, визуелни идентитет, допринос развоју туризма и других улагања.

ПРИОРИТЕТИ

Очување зелених површина путем редовног одржавања и планске садње нових стабала. Значајне површине под зеленилом доприносе повећању квалитета живота и атрактивности општине, а самим тим и укупном развоју (туризам, инвестиције).

ОБРАДИВО ЗЕМЉИШТЕ

ТРЕНДОВИ

Пошумљености на подручју општине је само 1,4% и због тога је пољопривредно земљиште изложено снажним дегенерационим процесима – еолској ерозији. Урађен је Главни пројекат за подизање мреже пољозащитних појасева на подручју општине и започета реализација прве фазе пошумљавања. Паљење стрништа је присутно, иако је значајно смањено у последњих неколико година. Такође и неконтролисана употреба пестицида и вештачких ђубрива има значајног утицаја на природу. Нема континуираног рада пољочуварске службе. Често се дешава да 11 противградних станица, које се налазе на територији општине, нису снабдевене довољним бројем противградних ракета.

УТИЦАЈ ТРЕНДОВА

Главни трендови: не постоји континуиран рад пољочуварске службе, недовољна опремљеност противградних станица, смањење квалитета тла (неконтролисана употреба пестицида и ђубрива, низак проценат пошумљености, паљење стрништа).

Социјални аспект: негативан – због угрожене безбедности, материјалне сигурности и здравља становништва.

Економски аспект: негативан – учестале крађе умањују приносе власницима/корисницима пољопривредних парцела. Негативан – град као елементарна непогода доводи до уништавања пољопривредних усева и оштећења имовине. Негативан – смањење квалитета тла има директан утицај на количину приноса у пољопривреди.

СТАНДАРДИ И ВИЗИЈА

Претња по вредност: неконтролисана и нестручна употреба пестицида и вештачких ђубрива, низак степен пошумљености, паљење стрништа, недовољно опремљене противградне станице.

Минимални стандарди: реализација пројеката за подизање мреже пољозащитних појасева на подручју општине, едукација пољопривредника, основати Фонд за пољопривреду, обезбедити све услове за квалитетан рад противградних стрелаца.

ПРОБЛЕМИ

Дефиниција проблема: смањење квалитета земљишта и недовољно ефикасан рад противградне одбране и пољочуварске службе.

Локација: територија општине Нови Кнежевац.

Погођени актери: пољопривредни произвођачи.

Одговорни актери: пољопривредни произвођачи.

Хитност: проблем који захтева брзо решавање.

Основни трендови:

низак степен пошумљености;

не постоји континуиран рад пољочуварске службе;

неконтролисана употреба пестицида и ђубрива;

недовољна опремљеност противградних станица;

паљење стрништа је и даље присутна појава у атарима.

Тренутне последице и очекивани ризици: смањење квалитета тла има негативне последице на приносе у пољопривреди, а самим тим и на локалну економију. Неефикасност пратећих служби је негативна са аспекта угрожавања безбедности и материјалне сигурности становништва.

АНАЛИЗА УЗРОКА ПРОБЛЕМА

Препознати проблем: смањење квалитета зељишта и недовољно ефикасан рад противградне одбране и пољочуварске службе.

(агроекосистеми), дугорочно негативан – умањене или изгубљене друге функције и „услуге биодиверзитета“ (заштита од пожара и поплава, ветрозаштитна, здравствена, рекреативна и туристичка функција, очување генетског фонда, ублажавање ефекта климатских промена).

СТАНДАРДИ И ВИЗИЈА

Претња по вредност: неконтролисано паљење трстика, пашњака и биљних остатака на пољопривредним површинама, узоравање слатинастих пашњака или њихово претварање у рибњаке, испуштање отпадних вода у канале и реку, неконтролисана сеча шума и старих стабала, унос алохтоних врста, неконтролисана и нестручна употреба пестицида и ђубрива, настанак великог броја дивљих депонија, узнемиравање животињског света (посебно у периоду репродукције).

Минимални стандарди: едукација становништва, посебно оних чији су послови везани за дуготрајан боравак у природи (пољопривредници, ловци, риболовци), активна заштита природних станишта и омогућавање минималних услова за опстанак најугроженијих врста (златоврана, сива ветрушка), доследно спровођење програма управљача заштићених подручја, строжа контрола одлагања отпада и уклањање што већег броја дивљих депонија.

ПРОБЛЕМИ

Дефиниција проблема: недовољна едукација становништва, нарушавање природне равнотеже и повећање степена загађености природних ресурса.

Локација: територија општине Нови Кнежевац.

Погођени актери: сви становници општине.

Одговорни актери: Влада Републике Србије, Влада АП Војводине, Завод за заштиту природе, Ловачко удружење „Перјаница“ Мокрин, ЈВП Воде Војводине, ЈП Војводинашуме, локална самоуправа, становници општине, нарочито пољопривредници.

Хитност: Није најхитнији проблем.

Основни трендови:

сеча старих шума имала је за последицу ишчезавање појединих животињских врста; узнемиравање животиња, бука, паљење стрњишта и трстика у време репродукције дивљих врста; унос алохтоних врста; испуштање отпадних вода у канале и реку; појава великог броја дивљих депонија; неконтролисана и нестручна употреба пестицида и ђубрива; чешће присуство неодговорних и недовољно едукованих посетилаца; још увек није спроведено проширење Специјалног резервата природе „Пашњаци велике дропље“ којим би се се обухватила и територија општине Нови Кнежевац (просторне целине Сигет и Кочоват).

Тренутне последице и очекивани ризици: Измена микроклиме и повећање загађености (ваздух, вода, земљиште) изазивају негативне ефекте на здравље становника. Стављањем под заштиту природних целина Сигет и Кочоват почели би да се стварају институционални услови за реализацију заштите.

АНАЛИЗА УЗРОКА ПРОБЛЕМА

Препознати проблем: недовољна едукација становништва, нарушавање природне равнотеже и повећање степена загађености природних ресурса.

Локални ниво:

Друштвени фактори: недостатак еколошке свести и недовољна едукација становништва.

Економски фактори: прекомерна употреба пестицида и ђубрива, сеча старих стабала ради остварења материјалне добити.

Институционални фактори: недовољна сарадња локалне самоуправе и еколошких НВО, недовољно видљив рад инспекцијских служби.

Фактори животне средине: угрожавање биодиверзитета и нарушавање природне равнотеже, прекомерна употреба пестицида и ђубрива не доводи до повећања приноса, али загађује и смањује квалитет земљишту, загађење

Локални ниво:

Друштвени фактори: недовољна едукација становника, нарочито пољопривредника.

Економски фактори: прекомерна употреба пестицида и ђубрива, недостатак средстава је важан разлог недовољно ефикасног рада пратећих служби.

Институционални фактори: недовољно видљив рад инспекцијских служби, непостојање континуираног рада пољоучварске службе.

Фактори животне средине: угрожавање биодиверзитета и нарушавање природне равнотеже, загађење природних ресурса има директан утицај на здравље људи.

Национални ниво:

Институционални фактори: непостојање и недовољно спровођење законске регулативе, недовољно видљив рад инспекцијских служби.

Фактори животне средине: угрожавање биодиверзитета и нарушавање природне равнотеже, загађење природних ресурса има директан утицај на здравље људи.

Међународни ниво:

Институционални фактори: у суседним државама, Румунији и Мађарској, не постоји противградна служба.

ПОТЕНЦИЈАЛИ И МОГУЋНОСТИ

Потенцијали: велика површина обрадивог земљишта.

Могућности: велики број запослених у пољопривреди, увођење нових технологија у пољопривредну производњу, коришћење алтернативних извора енергије.

ПРИОРИТЕТИ

Приоритети: Едукација пољопривредника, већа контрола промета и употребе пестицида и вештачких ђубрива у циљу очувања квалитета земљишта, повећање процента пошумљености којим би се смањили негативни ефекти еолске ерозије, унапређење постојеће пољопривредне производње и увођење нових технологија имало би позитивне економске ефекте, велика површина обрадивог земљишта омогућује коришћење алтернативних извора енергије, нпр. биомасе.

ПРИРОДНА СТАНИШТА

ТРЕНДОВИ

Од средине 1980-тих, на територији општине се интензивно секу старе шуме и уклањају стари засади топола, храста и других аутохтоних врста, што је за последицу имало значајне промене у саставу биоценоза на овом подручју. Уношење алохтоних врста риба у Тису и каналску мрежу, пореметило је састав и богатство ихтиофауне, а неконтролисана употреба пестицида и вештачких ђубрива повећала је органску продукцију ових водених екосистема и убрзала природне процесе њиховог забаривања (еутрофизација). Све чешће присуство неодговорних и недовољно едукованих посетилаца у природи, као последицу има неконтролисана паљења сртништа и трстика и узнемиравања дивљих животиња у време репродукције. Учестало је и настајање великог броја дивљих депонија. Године 2009. Завод за заштиту природе је препознао вредност слатинских пашњака у близини насеља Банатско Аранђелово и предложена је заштита две просторне целине које се налазе на територији општине Нови Кнежевац (Сигет и Кочоват). Тиме би се повећала површина Специјалног резервата „Пашњаци велике дропље“, али ову одлуку Влада Републике Србије још увек није усвојила. Деградација природних станишта у последње три деценије довела је скоро до потпуног нестанка златовране са ових простора. Ангажованим радом орнитолога и еколога и постављањем вештачких дупљи, у последњих пет година бележи се пораст броја гнездећих парова. На последњој провери избројано је 10 парова.

УТИЦАЈ ТРЕНДОВА

Главни трендови: деградација природних станишта.

Социјални аспект: негативан – нарушавање биолошке равнотеже.

Економски аспект: краткорочно позитиван – површине под шумама су претворене у обрадиво земљиште

Зелења природних ресурса које има директан утицај на здравље људи, ишчезавање аутохтоних врста и карактеристичних предеоних целина.

Национални ниво:

Друштвени фактори: недовољна заступљеност еколошких тема у систему образовања.

Економски фактори: недовољно ефикасан систем финансирања заштите у заштићеним подручјима.

Институционални фактори: непостојање и недовољно спровођење законске регулативе, недовољно видљив рад инспекцијских служби.

Фактори животне средине: угрожавање биодиверзитета и нарушавање природне равнотеже, загађење природних ресурса које има директан утицај на здравље људи, ишчезавање аутохтоних врста и карактеристичних предеоних целина.

Међународни ниво:

Фактори животне средине: угрожавање биодиверзитета и нарушавање природне равнотеже, загађење природних ресурса које има директан утицај на здравље људи, ишчезавање аутохтоних врста и карактеристичних предеоних целина.

ПОТЕНЦИЈАЛИ И МОГУЋНОСТИ

Потенцијали: богата орнитофауна.

Могућности: посматрање птица као допринос туристичкој понуди општине, едукација кроз организовање еко-кампова.

ПРИОРИТЕТИ

Очување различитих екосистема, презентација природних вредности и едукација о значају заштите биодиверзитета могуће је уз веће ангажовање локалне самоуправе, НВО и образовних институција. Већим залагањем локалне самоуправе решити проблем отпадних вода и отпада на територији општине, јер ће се на тај начин спречити даље загађење природних ресурса. Изузетно богата орнитофауна и постојање тиског цвета пружају могућност за развој екотуризма (посматрање птица, организовање еко кампова).

ЛОВ

ТРЕНДОВИ

Ловиште „Велики Сигет“ једно је од најбогатијих у Србији. Популација ловне дивљачи је стабилна. Популација дивљих свиња и шакала је у порасту у последњих неколико година. Почетком 1980-тих година, ловачка друштва организују акције пошумљавања и подизања вишегодишњих ремиза и других склоништа за дивљач на површинама од 1 – 2 ха годишње. Изградња и поправка ловно-техничких објеката у ловишту се обавља сваке године. Квалитет дивљачи се одржава и уношењем живих јединки у ловиште (фазан). Сваке зиме организује се прихрањивање дивљачи на тачно одређеним местима (хранилице за високу и ниску дивљач). Појава ловокрађе и криволова сведена је на минимум организовањем ловочуварске службе која врши контролу, нарочито током репродуктивног периода дивљих животиња. Неки од страних ловаца туриста су стари гости овог ловишта и долазе више од 20 година, међутим, постоји недостатак смештајних капацитета, иако се последњих година интензивно ради на адаптацији ловачких домова за ту намену. Значајно мањи број страних ловаца туриста у односу на 1980-те године последица је и немогућности извоза меса одстрелене дивљачи у земље западне Европе. Од 2000. године у насељеном месту Банатско Аранђелово организује се манифестација „Хајка на кочоватску лисицу“ која се традиционално одржава у јануару, а учествује око 250 ловаца из удружења и гостију.

УТИЦАЈ ТРЕНДОВА

Главни трендови: одрживо управљање ловиштем и развој ловног туризма.

Социјални аспект: позитиван – едукација становништва о важности очувања природних станишта, као и реализација спортско-рекреативних активности.

Економски аспект: позитиван – развијен ловни туризам представља повољан услов за ширење туристичке понуде општине.

агенда

СТАНДАРДИ И ВИЗИЈА

Претња по вредност: недостатак смештајних капацитета.

Минимални стандарди: извршити адаптацију постојећих ловачких домова.

ПРОБЛЕМИ

Дефиниција проблема: смањење броја страних туриста и недостатак смештајних капацитета.

Локација: територија општине Нови Кнежевац.

Погођени актери: сви становници општине.

Одговорни актери: Министарство пољопривреде, Министарство економије и регионалног развоја, Влада АП Војводине, Ловачки савези Србије и Војводине, ловачка удружења.

Хитност: није најхитнији проблем.

Основни трендови:

популација ловне дивљачи је стабилана;

популација дивљих свиња и шакала има тренд пораста у последњих неколико година;

уношење живе дивљачи у ловиште – фазан;

појава ловокрађе и криволова сведена је на минимум;

изградња ловно-техничких објеката и организовање акција пошумљавања;

иако се последњих година ради на адаптацији ловачких домова, постоји недостатак смештајних капацитета;

смањење броја страних туриста услед немогућности извоза меса одстрелене дивљачи.

Тренутне последице и очекивани ризици: смањење броја страних туриста и недостатак смештајних капацитета не доприноси даљем развоју ловног туризма.

АНАЛИЗА УЗРОКА ПРОБЛЕМА

Препознати проблем: смањење броја страних туриста и недостатак смештајних капацитета.

Локални ниво:

Друштвени фактори: недовољно уочена вредност развијеног ловног туризма и могућности које нам пружа.

Економски фактори: смањење броја страних туриста умањује приходе ловачким удружењима, недостатак смештајних капацитета умањује приходе од ловног туризма.

Институционални фактори: недовољна заинтересованост локалних власти за даљи развој ловног туризма, превасходно на обезбеђивању смештајних капацитета.

Фактори животне средине: одрживо управљање ловиштима доприноси очувању природне равнотеже.

Национални ниво:

Друштвени фактори: недовољно уочена вредност развијеног ловног туризма и могућности које нам пружа.

Институционални фактори: недостатак законске регулативе којом би био омогућен извоз меса одстрелене дивљачи, недовољна комуникација између ловачких савеза и надлежних министарстава.

Фактори животне средине: одрживо управљање ловиштима доприноси очувању природне равнотеже.

ПОТЕНЦИЈАЛИ И МОГУЋНОСТИ

Потенцијали: ловиште „Велики Сигет“ једно је од најбогатијих ловишта у Србији, одрживо управљање ловиштима.

Могућности: развијен ловни туризам представља повољне услове за ширење туристичке понуде општине.

ПРИОРИТЕТИ

Једно од најбогатијих ловишта у Србији којим се одрживо управља резултирало је развијеним ловним туризмом и представља повољне услове за ширење туристичке понуде. Приоритет у даљем развоју ловног и других облика туризма је обезбеђивање смештајних капацитета. То се може постићи већим залагањем ловачких удружења и локалне самоуправе, а економска корист би била обострана.

ДВОРЦИ И ЦРКВЕ

ТРЕНДОВИ

У последњих десет година на територији општине бележи се повећан број заштићених културних добара. Дворац Мадегхем је стављен под заштиту 2001. године, док је српска православна црква Светог Архангела Михаила и Гаврила у Банатском Аранђелову под заштитом од 2002. године. Поред ових, постоје још три заштићена културна добра – Дворац Шулпе – Сервијски (1952), Римокатоличка црква (1952) и српска православна црква Св. Архангела Михаила у Новом Кнежевцу (1973). За неке од ових грађевина је неопходно обезбедити средства за адаптацију и реконструкцију. Требало би више поради на промоцији ових вредности и развоју свести грађана о значају заштићених споменика културе како бисмо их што боље искористили у туристичке сврхе.

УТИЦАЈ ТРЕНДОВА

Главни трендови: повећање броја заштићених културних добара.

Социјални аспект: позитиван – очување културно-историјског наслеђа и задовољење верских потреба становништва.

Економски аспект: позитиван – може значајно утицати на пораст туристичког потенцијала општине.

СТАНДАРДИ И ВИЗИЈА

Претња по вредност: недовољно искориштен туристички потенцијал, недостатак промоције, недовољно развијена свест становника о значају и вредности ових грађевина, недовољна средства за редовно одржавање.

Минимални стандарди: за неке од ових грађевина неопходно је обезбедити средства за адаптацију и реконструкцију, едукација становника и активан рад на промоцији.

ПРОБЛЕМИ

Дефиниција проблема: неодговарајућа брига и недовољно препознавање вредности културних добара.

Локација: територија општине Нови Кнежевац.

Погођени актери: сви становници општине.

Одговорни актери: Министарство културе, Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица, локална самоуправа, црквене општине, становници општине.

Хитност: проблем који је неопходно решити, али није најхитнији.

Основни трендови:

повећање броја заштићених културних добара;

недовољно развијена свест о значају заштићених споменика културе и могућност њиховог коришћења у туристичке сврхе;

неадекватна брига о споменицима културе и недовољна улагања узрок су прилично лошег стања појединих грађевина.

Тренутне последице и очекивани ризици: недовољна брига о значајним грађевинама доводи до губитка културно-историјског идентитета и умањује се могућност развоја у области туризма.

АНАЛИЗА УЗРОКА ПРОБЛЕМА

Препознати проблем: неодговарајућа брига и недовољно препознавање вредности културних добара.

Локални ниво:

Друштвени фактори: недовољно развијена свест о значају и вредности ових грађевина.

Економски фактори: неадекватно одржавање значајно умањује туристички потенцијал ових грађевина; недовољно средстава за редовно одржавање.

Институционални фактори: непостојање туристичке организације, недовољна брига о заштићеним културним добрима.

Фактори животне средине: недовољно развијена свест о зачају културно-историјских и природних вредности.

Национални ниво:

Економски фактори: недовољно средстава за редовно одржавање.

агенда

Институционални фактори: недовољна брига о заштићеним културним добрима, недовољно видљив рад регионалног Завода за заштиту споменика културе.

ПОТЕНЦИЈАЛИ И МОГУЋНОСТИ

Потенцијали: очување културно-историјског наслеђа и задовољење верских потреба становништва, заштићена културна добра.

Могућности: допринос туристичкој понуди општине, промоција ових вредности, едукација о њиховом значају.

ПРИОРИТЕТИ

Реконструкција двораца и цркви утицала би на атрактивност ових грађевина и допринела туристичкој понуди, међутим ови радови изискују значајна финансијска средстава која је неопходно обезбедити уз учешће виших нивоа власти и правних наследника. Подизање свести и интересовања за очувањем заштићених културних добара путем промотивних акција и едукација уз ангажовање стручног кадра, доприноси трајнијој лепоти општине.

АРХЕОЛОШКА НАЛАЗИШТА

ТРЕНДОВИ

Археолошка налазишта на локацији Сигет – Анка – Рабе и остаци манастира Светог Ђорђа, и средњовековне некрополе у Мајдану, под заштитом државе су од 1997. године. Истраживања у Мајдану се врше последњих 9 година, док у Рабама још нису ни започета. Требало би организовати сталну поставку ископаних предмета, јер су за сада недоступни јавности.

УТИЦАЈ ТРЕНДОВА

Главни трендови: заштита археолошких налазишта и започињање научно-истраживачког рада.

Социјални аспект: позитиван – очување културно-историјског наслеђа.

Економски аспект: позитиван – може значајно утицати на пораст туристичког потенцијала.

СТАНДАРДИ И ВИЗИЈА

Претња по вредност: археолошко налазиште у Мајдану није обезбеђено, истраживања се у Мајдану врше већ 9 година, док у Рабама нису ни започета, недовољно развијена свест о значају и вредности ових локалитета, нема организованих поставки, недовољно искориштен туристички потенцијал.

Минимални стандарди: обезбедити археолошко налазиште у Мајдану, организовати бар повремене поставке предмета ископаних у Мајдану, едукација и активан рад на промоцији, обезбедити средства за наставак рада у Мајдану.

ПРОБЛЕМИ

Дефиниција проблема: неразвијена свест о значају археолошких налазишта, недовољна улагања у научно-истраживачки рад и неискориштеност у едукативне и туристичке сврхе.

Локација: територија општине Нови Кнежевац.

Погођени актери: сви становници општине.

Одговорни актери: Министарство културе, Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица, локална самоуправа.

Хитност: није хитно, али је неопходно.

Основни трендови:

археолошка налазишта на територији општине су стављена под заштиту;

нема организованих редовних поставки и посета археолошким налазиштима које би могле значајно да допринесу развоју туризма;

археолошко налазиште у Мајдану није обезбеђено;

у Рабама још увек нису започета истраживања.

Тренутне последице и очекивани ризици: значај археолошких налазишта у области едукације, очување културно-историјског наслеђа и промоција општине није довољно уочена.

АНАЛИЗА УЗРОКА ПРОБЛЕМА

Препознати проблем: неразвијена свест о значају археолошких налазишта, недовољна улагања у научно-истраживачки рад и неискоришћеност у едукативне и туристичке сврхе.

Локални ниво:

Друштвени фактори: недовољно развијена свест о значају археолошких налазишта.

Економски фактори: занемаривање вредности значајно умањује туристичку понуду општине.

Институционални фактори: непостојање туристичке организације; недовољна заинтересованост за успостављање међународне сарадње.

Фактори животне средине: недовољно развијена свест о зачају културно-историјских и природних вредности.

Национални ниво:

Економски фактори: недовољна улагања у научно-истраживачки рад.

Институционални фактори: недовољно видљив рад регионалног Завода за заштиту споменика културе.

ПОТЕНЦИЈАЛИ И МОГУЋНОСТИ

Потенцијали: заштита археолошких налазишта, започињање научно-истраживачког рада, очување културно историјског наслеђа.

Могућности: допринос туристичкој понуди, оснивање антрополошког центра (научно-истраживачка сврха), оснивање одељења музеја са сталним поставкама у сврху едукације.

ПРИОРИТЕТИ

Наставак научно-истраживачког рада уз финасијску подршку виших нивоа власти. Организовање посета археолошким налазиштима и оснивање одељења музеја са сталним поставкама допринело би туристичкој атрактивности општине, али и упознавању локалног становништва са историјом и вредностима ових локалитета.

КУЛТУРНО-ЗАБАВНЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ

ТРЕНДОВИ

У последњих десет година забележен је пораст броја аматерских културних друштава, међутим број културних манифестација стагнира, јер се годишњи програми друштава реализују у зависности од финасијских могућности. Посећеност манифестација је повезана са промоцијом и заинтересованошћу грађана за таквим догађајима. Недовољно иновативности и истрајности, нестабилни извори финасирања, лоша координација између институција и недостатак простора за одвијање активности, доприносе негативном тренду.

УТИЦАЈ ТРЕНДОВА

Главни трендови: број културних манифестација у стагнацији.

Социјални аспект: позитиван – традиционално одржавање појединих манифестација утиче на задовољавање друштвених и културних потреба. Негативан – недовољан степен иновативности и истрајности.

Економски аспект: негативан – стагнација садржаја друштвеног живота одражава се и на психо-физичко стање, што се може пренети и на радну способност.

СТАНДАРДИ И ВИЗИЈА

Претња по вредност: лоша координација између институција, нестабилни извори финансирања, недостатак простора за одвијање активности удружења, недостатак иновативности, лоша промоција, не постоји календар културно-забавних дешавања.

Минимални стандарди: очувати квалитет постојећих манифестација, обезбедити простор за одвијање активности удружења, учешћем на конкурсима (покрајински, републички) обезбедити више средстава, а не ослањати се само на општински буџет, оснивање Културно-образовног центра чија би делатност била, између осталог, израда програма манифестација и промоција.

ПРОБЛЕМИ

Дефиниција проблема: нестабилни извори финансирања, недостатак иновативности, недовољна заинтересованост и лоша промоција културно-забавних дешавања.

Локација: територија општине Нови Кнежевац.

Погођени актери: сви становници општине.

Одговорни актери: Министарство културе, Покрајински секретаријат за културу, локална самоуправа, културне институције и организације.

Хитност: није хитно, али је неопходно.

Основни трендови:

број културних манифестација је у стагнацији;

недовољан степен иновативности и истрајности;

календар културно-забавних дешавања не постоји што је повезано са недовољном промоцијом постојећих манифестација;

степен заинтересованости становништва за културне манифестације није на задовољавајућем нивоу;

нестабилни извори финансирања, лоша координација између институција и недостатак простора за рад имају негативан утицај на квалитет рада удружења.

Тренутне последице и очекивани ризици: смањење квалитета и одрживости манифестација води ка губљењу културног идентитета.

АНАЛИЗА УЗРОКА ПРОБЛЕМА

Препознати проблем: нестабилни извори финансирања, недостатак иновативности, недовољна заинтересованост и лоша промоција културно-забавних дешавања.

Локални ниво:

Друштвени фактори: губитак културног идентитета и праћење нових трендова којима очување културе и традиције није приоритет.

Економски фактори: нестабилни извори финансирања удружења, недовољна средства за одржавање квалитетних програма.

Институционални фактори: лоша координација између институција и промоција манифестација, не постоји Календар културно-забавних дешавања.

Фактори животне средине: циљ неких од ових манифестација је развој еколошке свести грађана.

Национални ниво:

Економски фактори: недовољна средства за одржавање квалитетних програма.

ПОТЕНЦИЈАЛИ И МОГУЋНОСТИ

Потенцијали: значајан број удружења, традиционално одржавање манифестација.

Могућности: упознавање са обичајима и традицијом других нација, задовољавање културно-забавних потреба, допринос туристичкој понуди општине.

ПРИОРИТЕТИ

Реализација културно-забавних манифестација доприноси очувању и унапређењу квалитета друштвеног живота, неговању духа заједништва и локалног идентитета, као и стабилности заједнице, јер се путем ових манифестација упознају обичаји и традиција других нација, задовољавају потребе људи за самоостваривањем, али се и обогаћује локална туристичка понуда.

МУЛТИКУЛТУРАЛНОСТ

ТРЕНДОВИ

Национална структура у општини Нови Кнежевац је добро очувана. Отворена је канцеларија за ромска питања, а од 2009. године обележава се Дан Рома (8. април) у Српском Крстуру. Позитиван тренд је постојање културно-уметничких друштава која негују традицију различитих нација, док би негативан тренд била недовољна заинтересованост за познавање традиције и обичаја других нација, а може се повезати са постојањем језичке баријере. КУД „Тисаћенђе“ организује манифестацију „Севернобанатски сусрети“ на којој гостују представници из Деске (Мађарска) и Жомбоља (Румунија).

УТИЦАЈ ТРЕНДОВА

Главни трендови: очување националне структуре и традиције, недовољна заинтересованост за познавање традиције и обичаја других нација.

Социјални аспект: позитиван – очување добрих међуљудских односа.

Економски аспект: позитиван – добри међуљудски и међунационални односи су један од основних услова за постојање стабилне заједнице.

Социјални аспект: негативан – постојање језичке баријере.

Економски аспект: негативан – пословна комуникација може бити отежана због непознавања језика средине.

СТАНДАРДИ И ВИЗИЈА

Претња по вредност: добри међунационални односи морају се гледати као стечена вредност, до које се дошло дуготрајним трудом и залагањем више генерација.

Минимални стандарди: очување добрих међунационалних односа кроз манифестације мултинационалног карактера.

ПРОБЛЕМИ

Дефиниција проблема: постојање језичке баријере и недовољна заинтересованост за међусобно познавање културе и традиције.

Локација: територија општине Нови Кнежевац.

Погођени актери: сви становници општине.

Одговорни актери: локална самоуправа, организације које се баве неговањем културе и традиције, грађани, Покрајински секретаријати за културу и национлане мањине.

Хитност: проблем који не захтева хитност.

Основни трендови:

очување националне структуре и традиције;

недовољна заинтересованост за препознавање традиције и обичаја других нација.

Тренутне последице и очекивани ризици: добри међуљудски односи представљају стечену вредност коју је неопходно сачувати и даље развијати.

АНАЛИЗА УЗРОКА ПРОБЛЕМА

Препознати проблем: постојање језичке баријере и недовољна заинтересованост за међусобно познавање културе и традиције.

Локални ниво:

Друштвени фактори: недовољно схватање чињенице да су добри међунационални односи стечена вредност наше заједнице која се мора активно унапређивати и да је неопходно неговати и познавати културу и традицију свих нација.

Економски фактори: недостатак средстава за мултинационалне програме.

Институционални фактори: недовољно видљива брига надлежних институција.

Фактори животне средине: недовољно развијена еколошка свест.

Национални ниво:

Економски фактори: недостатак средстава за мултинационалне програме.

Институционални фактори: недовољно видљива брига надлежних институција.

ПОТЕНЦИЈАЛИ И МОГУЋНОСТИ

Потенцијали: добри међунационални и међуљудски односи, мултинационална средина у којој се службено употребљавају два језика (српски и мађарски), очувана национална структура и традиција.

Могућности: учење језика других нација, очување међуљудских односа, стабилна заједница, упознавање са обичајима и традицијом других нација, веће привредне могућности и економске активности са суседним државама.

ПРИОРИТЕТИ

Очување и унапређење међуљудских односа кроз организовање сарадње на пољу културе у заједници, као и организовање курсева језика других нација уз ангажовање стручног кадра, локалне самоуправе, НВО сектора и шире друштвене заједнице.

ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ

ТРЕНДОВИ

Општина Нови Кнежевац налази се на тромеђи Србије, Мађарске и Румуније. Ако је у ранијим системима „рубни“ положај доносио мање економских могућности, у савременом друштвено-економском и политичком систему ово је важан потенцијал који треба значајније искористити, пре свега у сарадњи са прекограничним институцијама и општинама.

УТИЦАЈ ТРЕНДОВА

Главни трендови: прекогранична сарадња је развијенија него ранијих деценија.

Социјални аспект: позитиван – очување и даље развијање односа заснованим на заједничким културно-историјским обичајима. Развијање свести да заједница није „рубно подручје“ на маргини друштвено-политичких дешавања, већ да је на путу који повезује велике центре у више држава.

Економски аспект: позитиван – реализацијом пројеката прекограничне сарадње улажу се значајна финансијска средства за развој општине. Учесталијом сарадњом институција, стварају се везе међу заједницама са друге стране границе, које могу претходити сарадњи у многим областима, а највише у развоју економије, туристичке размене и екологије.

СТАНДАРДИ И ВИЗИЈА

Претња по вредност: изузетно повољан географски положај представља потенцијал који је недовољно искориштен, нарочито у погледу претприступних фондова ЕУ.

Минимални стандарди: очување и даље развијање сарадње која је остварена са прекограничним општинама и институцијама.

ПРОБЛЕМИ

Дефиниција проблема: недовољно искориштен потенцијал.

Локација: територија општине Нови Кнежевац.

Погођени актери: сви становници општине.

Одговорни актери: локална самоуправа, јавне установе, НВО.

Хитност: није хитно, али је неопходно.

Основни трендови:

повољан географски положај представља потенцијал који је недовољно искориштен;

успостављање сарадње са прекограничним институцијама и општинама.

Тренутне последице и очекивани ризици: неразвијање постојећих односа са суседним државама/општинама може имати негативне ефекте у области културе, спорта, образовања, заштите животне средине, туризма и привреде.

АНАЛИЗА УЗРОКА ПРОБЛЕМА

Препознати проблем: недовољно искориштен потенцијал.

Локални ниво:

Друштвени фактори: недовољно уочен значај прекограничне сарадње и могућности које нам пружа.

Економски фактори: недостатак средстава за суфинансирање 15% вредности пројеката у ЕУ ИПА програмима, недовољан број спремних и квалитетних пројеката за апликацију.

Институционални фактори: иако су потписани споразуми о сарадњи са прекограничним општинама и институцијама, неопходно је очувати и даље развијати постојећу сарадњу.

Фактори животне средине: недостатак стратегије, планова и програма онемогућава да општина аплицира са пројектима из области заштите животне средине.

Национални ниво:

Друштвени фактори: иако је означен као један од најважнијих приоритета на путу ка ЕУ, развој прекограничне сарадње није добио одговарајући значај.

Економски фактори: недостатак средстава за обавезно суфинансирање 15% од вредности пројеката.

Институционални фактори: све пројекте које прихвати ЕУ, од обавезних 15% у Румунији држава суфинасира са 13%, у Мађарској 10%, док у Србији држава даје 0%.

Међународни ниво:

Друштвени фактори: недовољно развијање свести и мало конкретних примера који потврђују да погранична подручја нису „рубна“, нису „завршетак“ или „слепо црево“, већ да су то важни путеви који повезују велике центре у више држава.

Економски фактори:

Институционални фактори:

Фактори животне средине: немогућност апликације за програме заштите животне средине онемогућава решавање прекограничних проблема.

ПОТЕНЦИЈАЛИ И МОГУЋНОСТИ

Потенцијали: изузетно повољан географски положај, успостављена сарадња са прекограничним општинама институцијама.

Могућности: очување и даље развијање односа заснованим на заједничким културно-историјским обичајима, развој прекограничне сарадње, допринос финасијској стабилности и развоју општине.

ПРИОРИТЕТИ

Очување и даље развијање прекограничне сарадње и успостављање односа путем заједничких пројеката, допринело би финасијској стабилности и развоју општине.

СПОРТСКА ТРАДИЦИЈА

ТРЕНДОВИ

На територији општине постоје 23 спортска клуба, при чему је 8 основано у последњих десет година. Већина их се налази у Новом Кнежевцу, док је мањи број клубова у осталим насељеним местима у општини. Смањена заинтересованост младих за спорт, недостатак финасијских средстава за изградњу нових и адаптацију постојећих спортских објеката условила је гашење великог броја кадетских тимова, пре свега у насељеним местима. Гашењем кадетских тимова у селима, млади би се могли укључити у рад клубова у Новом Кнежевцу, али се јавља проблем организовања одговарајућег превоза. Са истим проблемом суочени су и средњошколци из тих села. Упркос недовољном улагању у клубове, забележени су запажени резултати новокнежевачих спортиста на државном нивоу, пре свега у индивидуалним спортовима. У оквиру пројекта „Млади су закон“ одржан је Сајам спортских клубова са циљем представљања и анимације младих да се учлане у спортске клубове.

УТИЦАЈ ТРЕНДОВА

Главни трендови: пораст броја спортских клубова, смањена заинтересованост младих за спорт.

Социјални аспект: позитиван – спорт директно утиче на психофизички развој сваког члана заједнице, нарочито младих. Негативан – смањење броја младих који се баве спортом.

Економски аспект: позитиван – бављење спортом директно утиче на здравље и радну способност становништва.

СТАНДАРДИ И ВИЗИЈА

Претња по вредност: смањење броја младих, смањена заинтересованост младих за спорт, због недостатка финансијских средстава део спортских објеката се налази у лошем стању, гашење кадетских тимова у насељеним местима у општини.

Минимални стандарди: мотивисати децу и младе да се учлане у спортске клубове, побољшати услове за рад спортских клубова и спортску инфраструктуру, оживљавање рада са млађим категоријама у селима.

ПРОБЛЕМИ

Дефиниција проблема: смањена заинтересованост за спорт и недовољна улагања у спортску инфраструктуру.

Локација: Општина Нови Кнежевац.

Погођени актери: сви становници, а нарочито деца и омладина.

Одговорни актери: локалана самоуправа, спортски клубови, покрајински секретаријат за спорт и омладину, Министарство омладине и спорта.

Хитност: није хитно, али је неопходно.

Основни трендови:

пораст броја спортских клубова;

смањење броја младих и њихове заинтересованости за спорт;

услед гашења кадетских тимова у селима, деца и младима је ограничено бављење спортским активностима, јер се већина клубова налази у Новом Кнежевцу;

недостатак средстава за изградњу нових и адаптацију постојећих објеката.

Тренутне последице и очекивани ризици: недовољна улагања и смањена заинтересованост за спорт има негативне ефекте на психо-физички развој и здравље.

АНАЛИЗА УЗРОКА ПРОБЛЕМА

Препознати проблем: смањена заинтересованост за спорт и недовољна улагања у спортску инфраструктуру.

Локални ниво:

Друштвени фактори: занемарен утицај спорта на психофизички развој и здравље становника.

Економски фактори: недостатак средстава за нормалан рад спортских клубова.

Институционални фактори: недостатак пројеката и програма за улагање у спортску инфраструктуру и талентоване спортисте.

Фактори животне средине: недовољно развијена еколошка свест.

Национални ниво:

Друштвени фактори: занемарен утицај спорта на психофизички развој и здравље становника.

Економски фактори: недостатак средстава за нормалан спортских клубова.

Институционални фактори: недовољна улагања у спортску инфраструктуру и талентоване спортисте.

Фактори животне средине: недовољно развијена еколошка свест.

ПОТЕНЦИЈАЛИ И МОГУЋНОСТИ

Потенцијали: значајан број клубова различитих спортова, значајан број успешних спортиста, разноврсност спортске понуде.

Могућности: улагања у спортску инфраструктуру у циљу обезбеђивања услова за рад спортиста, нарочито оних који постижу запажене резултате, организација такмичења, манифестација и спортских дружења, промоција спорта, рекреација.

ПРИОРИТЕТИ

Обезбеђивање услова за рад спортских клубова улагањем у спортску инфраструктуру и кроз пројекте подршке. Промовисање рада и постигнућа спортских клубова путем организације такмичења, манифестација и спортских дружења.

МЛАДИ

ТРЕНДОВИ

Негативан тренд све мањег броја младих у општини последица је укупних друштвених и економских кретања, неадекватном политиком као и недовољним мерама за повећање стопе наталитета. Значајна је и улога економске несигурности, због које млади напуштају руралне области и одлазе у градове у потражи за послом. Приметна је и велика незаинтересованост младих за укључивање у решавање јавних питања. У последње три године појавиле су се неформалне групе младих у оквиру образовних институција као што су драмска и волонтерска секција, и то је потенцијал који не бисмо смели занемарити.

УТИЦАЈ ТРЕНДОВА

Главни трендови: смањење броја младих, незаинтересованост младих за укључивање у друштвене токове.

Социјални аспект: негативан – смањење броја становника општине и повећање просечне старости становника.

Економски аспект: негативан – смањење броја радно-способног становништва и повећање броја лица која су у стању потребе неке социјалне заштите.

СТАНДАРДИ И ВИЗИЈА

Претња по вредност: смањење броја младих, економска несигурност, висок проценат младих своје слободно време проводи уз рачунаре што може имати негативне последице на психо-физички развој и социјализацију, незаинтересованост младих за теме и питања од јавног значаја.

Минимални стандарди: основати Културно-образовни центар, мотивисати младе да дају свој допринос у осмишљавању активности којима би могли употпунити своје слободно време – анимирати децу и младе да се учалане у спортске клубове, КУД-ове, друга удружења, омогућити људима да оснују породице са најмање двоје деце и стабилна примања.

ПРОБЛЕМИ

Дефиниција проблема: смањење броја младих, смањена мотивација за наставком живота у својим местима и незаинтересованост за укључивање у друштвене токове у општини.

Локација: општина Нови Кнежевац, нарочито села (Ђала, Банатско Аранђелово, Српски Крстур, Сигет, Мајдан, Рабе).

Погођени актери: сви становници, а нарочито деца и омладина.

Одговорни актери: Република Србија, АП Војводина, локална самоуправа, НВО.

Хитност: проблем који захтева хитно решавање.

Основни трендови:

смањење броја младих, нарочито у селима;

економска несигурност;

недовољне мере за повећање стопе наталитета;

незаинтересованост младих за укључивање у друштвене токове.

Тренутне последице и очекивани ризици: смањење броја становника, повећање просечне старости, смањење броја радно-способних, повећање броја лица са потребом социјалне заштите.

АНАЛИЗА УЗРОКА ПРОБЛЕМА

Препознати проблем: смањење броја младих, смањена мотивација за наставком живота у својим местима и незаинтересованост за укључивање у друштвене токове у општини.

Локални ниво:

Друштвени фактори: незаинтересованост других важних актера локалне заједнице да укључе младе у друштвене токове и последична незаинтересованост младих да се сами укључе.

Економски фактори: недовољан број радних места су узрок одласка младих (нарочито високообразованих) из мањих средина; смањење броја чланова породица и пораст сиромаштва.

Институционални фактори: непостојање канцеларије за младе, непостојање локалне стратегије за младе, недовољно спровођење активности чија су циљна група млади.

Фактори животне средине: недовољно развијена еколошка свест.

Национални ниво:

Друштвени фактори: негативан утицај друштвеног амбијента и система вредности.

Економски фактори: могућност запошљавања је већа у градовима.

Институционални фактори: недовољно видљиво спровођење државне стратегије за младе, недовољне мере за повећање стопе наталитета.

Фактори животне средине: недовољно развијена еколошка свест.

ПОТЕНЦИЈАЛИ И МОГУЋНОСТИ

Потенцијали: значајан број младих је постигао запажене резултате на републичким и међународним такмичењима, појава неформалних група младих у оквиру образовних институција, значајан број младих нема осмишљено слободно време.

Могућности: препознати и афирмисати младе лидере, као носиоце активности за младе, програми вршњачких едукација, манифестације и кампови, оснивање Културно-образовног центра, укључивање младих у осмишљавање активности којима би могли употпунити своје слободно време, програми анимирања деце и младих да се учалане у спортске клубове, КУД-ове итд, програми подршке паровима да оснују породице са најмање двоје деце.

ПРИОРИТЕТИ

Отварање Културно-образовног центра и канцеларије за младе уз афирмацију младих у процес осмишљавања и реализације културно-образовних активности. Промоција рада и постигнућа постојећих културно-уметничких друштава и институција, спортских клубова, као и НВО сектора, уз подршку локалне самоуправе.

Зелена

Нови Кнежевац

Зелена

Нови Кнежевац

Зелеңа

ағеңда

Нови Кнежевац

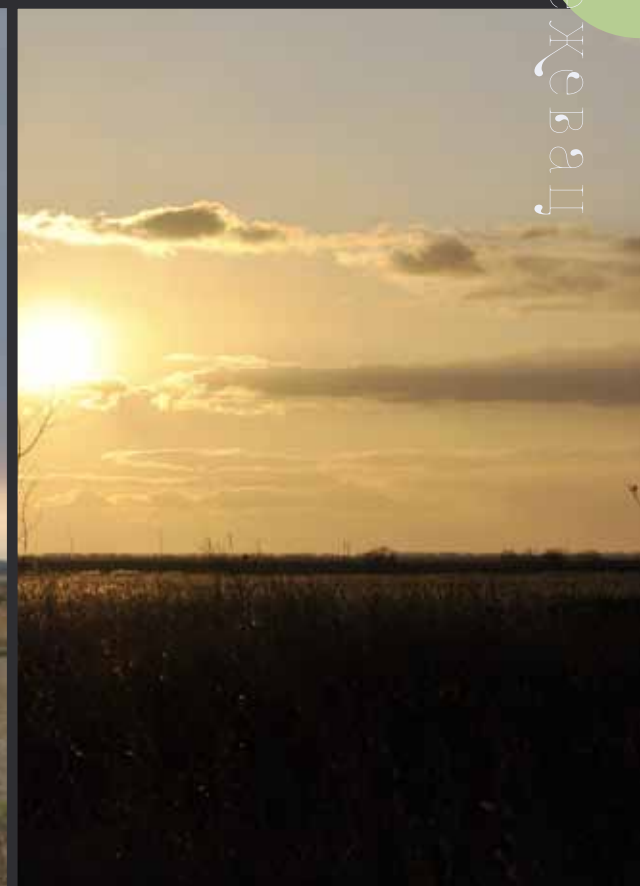
Нови Кнежевац

Зелена

аренда

Зелена

Лично

Нови Кнежевац

Нови Кнежевац

ВИЗИЈА — АНКЕТА

Да би се добила реална слика како грађани виде своју заједницу данас и у будућности, шта им је најважније и шта очекују, урађена је анкета. Радне групе су се определиле за отворену анкету, где су испитаници одговарали на питања по свом мишљењу, не по систему заокруживања. Ова метода је тежа за анализу, јер се рачунало на велику разноврсност одговора. Анкетни листић је садржао 8 питања. Прва три су била о старости, полу и стручној спреми испитаника. Следећа три питања су била изјашњавање о најзначајнијим природним, људским и културним вредностима у општини. Последња два питања су била везана за будућност општине – шта бисте променили, а шта оставили како би се заједница променила на боље и како замишљате заједницу за 30 година. Приликом анализе уочена је велика разноврсност одговора, али и међусобна сличност, тако да су одговори груписани.

У анкети је учествовало 78 испитаника и то 32 мушкарца и 46 жена, из Новог Кнежевца и насељених места у општини. Испитаници су били подељени на 18 група: основна, на мушкарце и жене, свака од њих је имала старосну (15 – 30, 30 – 50 и преко 50 година) и образовну поделу (основна, средња и висока школа). Испитаници су циљано бирани тако да се обухвате све наведене групе.

Од укупног броја испитаних 89,7% (мушкарци – 81,2 %, жене чак 95,6%) је одабрало реку Тису за најзначајнију природну вредност. На другом месту је стари парк са 73% (мушкарци – 68,7%, жене – 76%). Следе природна станишта са 30,7% (мушкарци – 31,2%, жене – 30,4%). На четвртм месту се налазе оранице са 28,2% (мушкарци – 28,1%, жене – 28,2%). Ловиште је на петом месту са укупно 16,6% (мушкарци – 15,6%, жене – 17,3%). Зелене површине су заступљене са 12,8% (мушкарци – 6,2%, жене – 17,3%). Последње место у табели заузима каналска мрежа која је евидентирана само једном као вредност и у процентима износи 1,2% укупно испитаних (мушкарци – 3,1%, жене нису наводиле ову вредност). Мушкарци су навели и термалне изворе као природну вредност која је заступљена са 2,5%, односно ако се погледају само са становишта мушке популације 6,2%, док жене нису наводиле ову вредност. Жене су насупрот мушкарцима навеле и чист ваздух као једну од природних вредности те је он у табели заступљен са 2,5%, а са становишта женске популације 4,3%.

Као најзначајнија људска вредност показале су се позитивне људске особине са укупним процентом од 62,8% испитаних (мушкарци – 62,5%, жене – 63%). На другом месту је мултикултуралност са укупним процентом од 19,2% испитаних (мушкарци – 15,6%, жене – 21,7%). Следе толеранција са 10,2% (мушкарци – 9,3%, жене – 10,8%), затим млади са 8,9% (мушкарци – 6,2%, жене – 10,8%) и на последњем месту традиција са 6,4%, коју мушкарци нису препознали као вредност, док је код жена заступљена са 10,8%.

Институције културе, као носиоци културних манифестација, препознате су као најзначајнија културна вредност са укупним процентом 44,8%, где су мушкарци вредновали као другу са 37,5%, а жене као прву вредност са 50%. Дворци, цркве и старе грађевине су рангиране као друга вредност са 42,3%, где за мушкарце ово најзначајнија вредност са значајних 53,1%, док су за жене на другом месту са 34,7%. Следе културне манифестације на трећем месту са 26,9% (мушкарци – 25,0% и жене – 28,2%), археолошка налазишта на четвртм са 10,2% (мушкарци – 9,3% и жене – 6,4%), на петом месту је географски положај Новог Кнежевца са 6,4% (мушкарци – 9,3% и жене – 4,3%), и на последњем шестом месту је спорт са 2,5%, који мушкарци нису навели ниједном као вредност, док је код жена заступљеност спорта у одговорима 4,3%.

Недостатак визије приказало је укупно 23% испитаних (мушкарци – 31,2%, жене – 17,3%), а нереалну визију 7,6% испитаних (мушкарци – 9,3%, жене – 6,5%). Оптимистичан став према привредно-еколошкој визији приказало је 16,6% испитаних (мушкарци – 12,5% и жене – 19,5%), док је удео песимистичног става 15,3% (мушкарци – 6,2% и жене – 21,7%). Што се тиче става о могућности будућег развоја општине, оптимистичан став приказало је 28,2% испитаних (мушкарци – 34,3%, жене – 23,9%), док је песимистичан став заузело свега 8,9% (мушкарци – 6,2%, жене – 10,8%). У општини Нови Кнежевац доминира оптимистичан став у погледу визије будућности.

		Мушкарци								
		Основна школа			Средња стручна спрема			Виша и висока спрема		
		15-30	30-50	50+	15-30	30-50	50+	15-30	30-50	50+
Недостатак визије		0	0	0	3	2	3	0	1	1
Нереална визија		0	0	0	0	1	0	0	0	2
Привредно еколошка визија	Оптимистична	0	0	0	0	2	1	0	1	0
	Песимистична	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Развој	Оптимистична	0	1	0	4	2	1	0	3	0
	Песимистична	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Укупно:										

		Жене								
		Основна школа			Средња стручна спрема			Виша и висока спрема		
		15-30	30-50	50+	15-30	30-50	50+	15-30	30-50	50+
Недостатак визије		0	0	1	0	1	4	1	0	1
Нереална визија		0	0	0	0	2	1	0	0	0
Привредно еколошка визија	Оптимистична	0	0	0	1	3	1	0	1	3
	Песимистична	0	0	0	2	2	4	0	0	2
Развој	Оптимистична	0	0	0	2	1	0	0	6	2
	Песимистична	0	0	0	0	2	1	0	2	0
Укупно:										

Анкета - анализа вредности (мушкарци)

Вредност	ОШ	15-30 год	30-50 год	Изнад 50 год	ССС	15-30 год	30-50 год	Изнад 50 год	ВСС	15-30 год	30-50 год	Изнад 50 год	Укупно
Најзначајније природне вредности у општини Нови Кнежевац													
Река Тиса			1			5	7	4		1	5	3	26
Стари парк			1			4	6	4		2	3	2	22
Обрадиве површине			0			2	1	1		2	3	0	9
Каналска мрежа			0			0	0	1		0	0	0	1
Зелене површине			0			0	0	1		0	1	0	2
Природна станишта			0			3	3	0		1	3	0	10
Ловиште			1			0	1	1		1	1	0	5
Термални извори			0			0	0	0		0	0	2	2
Укупно:	3		3		44	14	18	12	30	7	16	7	77
Најзначајније људске вредности у општини Нови Кнежевац													
Млади			0			0	1	0		0	1	0	2
Мултикултуралност			0			3	0	2		0	0	0	5
Традиција			0			0	0	0		0	0	0	0
Позитивне људске особине			1			4	4	2		3	4	2	20
Толеранција			0			0	0	2		0	1	0	3
Укупно:	1		1		18	7	5	6	11	3	6	2	30

Најзначајније културне вредности у општини Нови Кнежевац

Вредност	ОШ	15-30 год	30-50 год	Изнад 50 год	ССС	15-30 год	30-50 год	Изнад 50 год	ВСС	15-30 год	30-50 год	Изнад 50 год	Укупно
Дворци и цркве, старе грађевине и споменици			0			1	4	4		2	4	2	17
Археолошко налазиште			0			0	1	0		0	1	1	3
Географски положај			0			0	1	2		0	0	0	3
Институције културе и образовања(Библиотека, музичка школа, позориште, КУД-ови...)			1			0	2	1		1	7	0	12
Културне манифестације			0			0	4	1		1	1	1	8
Спорт			0			0	0	0		0	0	0	0
Укупно:	1		1		21	1	12	8	21	4	13	4	43

Анкета - анализа вредности (жене)

Вредност	ОШ	15-30 год	30-50 год	Изнад 50 год	ССС	15-30 год	30-50 год	Изнад 50 год	ВСС	15-30 год	30-50 год	Изнад 50 год	Укупно
Најзначајније природне вредности у општини Нови Кнежевац													
Река Тиса			1			4	12	10		2	8	7	44
Стари парк			1			4	9	8		1	7	5	35
Обрадиве површине			0			2	4	4		0	1	2	13
Каналска мрежа			0			0	0	0		0	0	0	
Зелене површине			0			1	3	1		0	1	2	8
Природна станишта			0			2	4	2		2	2	2	14
Ловиште			0			1	3	1		1	1	1	8
Чист ваздух			0			0	1	1		0	0	0	2
Укупно:	2		2		77	14	36	27	45	6	20	19	124
Најзначајније људске вредности у општини Нови Кнежевац													
Млади			0			0	1	0		1	1	2	5
Мултикултуралност			0			2	2	0		0	2	4	10
Традиција			0			0	1	1		0	2	1	5
Позитивне људске особине			1			0	6	9		1	6	6	29
Толеранција			0			2	1	1		0	0	1	5
Укупно:	1		1		26	4	11	11	27	2	11	14	54

Најзначајније културне вредности у општини Нови Кнежевац

Вредност	ОШ	15-30 год	30-50 год	Изнад 50 год	ССС	15-30 год	30-50 год	Изнад 50 год	ВСС	15-30 год	30-50 год	Изнад 50 год	Укупно
Дворци и цркве, старе грађевине и споменици			1			2	4	2		2	1	4	16
Археолошко налазиште			0			1	2	0		0	1	1	5
Географски положај			0			0	0	1		0	0	1	2
Институције културе (Библиотека, музичка школа, позориште, КУД-ови)			1			3	8	3		1	5	2	23
Културне манифестације			0			2	3	3		0	2	3	13
Спорт			0			0	0	1		0	0	1	2
Укупно.	2		2		35	8	17	10	24	3	9	12	61

АКЦИОНИ ПЛАН

У овом поглављу дат је списак активности које треба урадити да би се садашњи проблеми превазишли и решили, са временским оквиром када би требало да се одређене активности ураде. Такође, дат је списак одговорних страна, тј субјеката који су по природи посла или делокруга рада надлежни да те активности спроведу. После усвајања Зелене агенде, неопходно је да надлежни уврсте предложене активности у своје годишње и средњорочне планове и програме.

АКЦИОНИ ПЛАН – ПРИРОДНЕ ВРЕДНОСТИ

Вредност	Идентификовани проблем	Активност	Индикатори	Одговорне стране	Временско раздобље				
					2012	2013	2014	2015	2016
РЕКА ТИСА	Загађење реке и недовољна уређеност обале	1. Акције чишћења и уређења обале 2. Повећање броја манифестација које се одржавају на обали 3. Медијска промоција природних вредности општине 4. Континуирано праћење квалитета воде у реци 5. Завршетак радова на канализационој межи	Број спроведених акција чишћења и уређења Број учесника	Удружења, Јавно комунално предузеће, Воде Војводине, локална самоуправа	+	+			
			Календар манифестација Број одржаних манифестација Број учесника Број организација укључених у активности	Удружења, образовне установе, локална самоуправа	+				
			Број емисија и чланака у средствима информисања	Удружења, средства информисања, локална самоуправа	+				
			Број узетих узорака за анализу	Хидрометеоролошки завод	+	+	+	+	+
			Пројектна документација	Јавно комунално предузеће, Воде Војводине, Дирекција за изградњу града, локална самоуправа	+	+	+	+	
КАНАЛИ	Запуштеност канала и загађеност отпадним водама	1. Акције чишћења и уређења каналске мреже 2. Завршетак радова на канализационој межи 3. Континуирано праћење квалитета воде у каналима	Број спроведених акција чишћења и уређења Број учесника	Удружења, Јавно комунално предузеће, Воде Војводине, Дирекција за изградњу града, локална самоуправа	+	+			
			Пројектна документација	Јавно комунално предузеће, Воде Војводине, Дирекција за изградњу града, локална самоуправа	+	+	+	+	
			Програм контроле квалитета воде Број узетих узорака за анализу	Локална самоуправа, Хидрометеоролошки завод	+	+	+	+	+

Вредност	Идентификовани проблем	Активност	Индикатори	Одговорне стране	Временско раздобље				
					2012	2013	2014	2015	2016
ПАРК	Деградација заштићеног подручја	1.Израда планске документације за одржавање парка 2.Санација оболелих стабала 3.Акције чишћења и уређења парка 4.Акције озелењавања 5.Медијска промоција природних вредности наше општине 6.Усвајање одлуке о заштити, доношење дугорочног програма заштите, спровођење мера активне заштите из Студије Завода за заштиту природе	Планска документација	Месна заједница, локална самоуправа, Јавно комунално предузеће, Завод за заштиту природе	+				
			Број оболелих стабала	Месна заједница, локална самоуправа, Јавно комунално предузеће, Завод за заштиту природе	+	+	+		
			Број спроведених акција чишћења и уређења Број учесника	Удружења, Месна заједница, локална самоуправа, Јавно комунално предузеће	+				
			Број засађених стабала Број спроведених акција Број учесника	Удружења, Месна заједница, локална самоуправа, Јавно комунално предузеће	+	+			
			Број емисија и чланака у средствима информисања	Удружења, средства информисања, образовне установе	+				
			Усвојена одлука о заштити, усвојен дугорочан програм заштите, спроведене мере заштите	Локална самоуправа, управљач	+	+	+	+	+
ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ	Нередовно одржавање зелених површина и промена њихове структуре	1.Израда годишњих и вишегодишњих планова одржавања 2.Акције чишћења и уређења 3.Акције озелењавања 4.Медијска промоција природних вредности наше општине 5.конкурисање код покрајинских и републичких фондова за средства за озелењавање	Планска документација	Месна заједница, локална самоуправа, Јавно комунално предузеће, Завод за заштиту природе	+				
			Број спроведених акција чишћења и уређења Број учесника	Удружења, Месна заједница, локална самоуправа, Јавно комунално предузеће	+				
			Број засађених стабала Број спроведених акција Број учесника	Удружења, Месна заједница, локална самоуправа, Јавно комунално предузеће	+	+			
			Број емисија и чланака у средствима информисања	средства информисања, НВО, образовне установе	+				
			Резултати конкурса (средства)	Јавно комунално предузеће, НВО, локална самоуправа	+	+			

Вредност	Идентификовани проблем	Активност	Индикатори	Одговорне стране	Временско раздобље				
					2012	2013	2014	2015	2016
ОБРАДЛИВО ЗЕМЉИШТЕ	Смањење квалитета земљишта и недовољно ефикасан рад противградне одбране и пољоучварске службе	1.Формирање пољоучварске службе 2.Правовремена набавка довољног броја противградних ракета 3.Спровођење едукативних програма за пољопривреднике 4.Примена закона о забрани паљења на обрадивим површинама	Скупштинска одлука о формирању пољоучварске службе	локална самоуправа, месне заједнице	+				
			Број противградних ракета	локална самоуправа, полиција	+				
			Распоређи предавања Број одржаних радионица, семинара, предавања	пољопривредници, локална самоуправа, министарство пољопривреде	+	+			
			Извештаји надлежних инспекција о броју случајева и пријавама	Пољопривредници, ДВД, пољопривредна инспекција, Полиција	+	+	+	+	+
ПРИРОДНА СТАНИШТА	Недовољна едукација становништва, нарушавање природне равнотеже и повећање степена загађености природних ресурса	1. Информативно едукативне кампање 2. Спровођење едукативних програма (семинара, тренинга, кампова...) 3. Обележавање датума битних за животну средину (Дан планете Земље, Дан заштите животне средине...) 4. Акције чишћења и уређења животне средине (уклањање дивљих депонија) 5. Акције озелењавања 6. Медијска промоција природних вредности наше општине 7. Санација сметлишта које је у функцији градске депоније	Број спроведених едукативних кампања Број учесника у кампањама Број специјализованих емисија	Удружења, средства информисања, образовне установе, локална самоуправа	+				
			Број спроведених едукативних програма Број учесника едукативних програма	Удружења, образовне установе, локална самоуправа	+	+			
			Број активности посвећених обележавању важних датума, број организација укључених у активности	Удружења, средства информисања, образовне установе, локална самоуправа	+				
			Број спроведених акција чишћења и уређења Број учесника	Удружења, средства информисања, образовне установе, Јавно комунално предузеће, локална самоуправа	+	+			
			Број засађених стабала Број спроведених акција Број учесника	Удружења, средства информисања, образовне установе, Јавно комунално предузеће, локална самоуправа	+				
			Број емисија и чланака у средствима информисања	Удружења, средства информисања, образовне установе	+				
			Пројектна документација	Удружења, локална самоуправа, Покрајина, Држава-Мин. Животне средине	+	+	+	+	+
ЛОВ	Смањење броја страних туриста и недостатак смештајних капацитета	1. Оспособљавање ловачких домова за пријем већег броја гостију 2. Израда интернет презентације о потенцијалима ловишта	Број адаптираних ловачких домова Број адаптираних соба за пријем гостију	Ловачка удружења, локална самоуправа, ловачки савези	+	+			
			Интернет страница	Ловачка удружења	+				

АКЦИОНИ ПЛАН – КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКЕ И ЉУДСКЕ ВРЕДНОСТИ

Вредност	Идентификовани проблем	Активност	Индикатори	Одговорне стране	Временско раздобље				
					2012	2013	2014	2015	2016
ДВОРЦИ И ЦРКВЕ	Неадекватна брига и непrepoзнавање вредности културних добара	1. Прецизирати формално-правне надлежности за дворце; 2. Конкурисати за средства за ревитализацију двораца; 3. Штампати посебно књижицу са текстовима и фотографијама двораца из књиге „Историја Новог Кнежевца и околине“ (двојезични текст) 4. Израда интернет презентације	Прописи, уговори	Држава, општина	+				
			Конкурси	Општина	+				
			Штампана књига	Општина и институције културе	+				
			Интернет страница	Институције културе, локална самоуправа	+				
АРХЕОЛОШКА НАЛАЗИШТА	Неразвијена свест о значају археолошких налазишта, недовољна улагања у научно-истраживачки рад и неискористеност у едукативне и туристичке сврхе	1. Обезбедити археолошке локалитете 2. Радити информативно едукативне кампање 3. Основати музеј града, где би била изложена стална поставка пронађених предмета	Безбедосна ограда око налазишта	Локална самоуправа	+				
			Број спроведених кампања	Удружења, средства информисања, образовне институције, локална самоуправа	+	+			
			Број емисија и чланака у средствима информисања						
			Зграда музеја	Локална самоуправа, Држава, Покрајина		+	+	+	+
КУЛТУРНО-ЗАБАВНЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ	Нестабилни извори финансирања, недостатак иновативности, недовољна заинтересованост и лоша промоција културно-забавних дешавања	1. Конкурси према Министарству за културу РС, према Покрајинском секретаријату за културу; 2. Набавка рекламног паноя (за боље обавештење грађанства); 3. Израда годишњег и месечног плана манифестација 4. Оснивање самосталне институције културе, типа Дома омладине, Културног центра и слично; 5. Израда интернет презентације 6. Организовати манифестацију-пливачки маратон на Тиси	Резултати конкурса (средства)	Институције културе, општина, КУД-ови и организације (удружења)	+				
			Светлеће рекламе (паноя за центар)	Скупштина општине Нови Кнежевац	+				
			Штампани календари на месечном нивоу за све манифестације у општини	Институције културе, КУД-ови и удружења	+				
			Зграда позоришта	Скупштина општине Нови Кнежевац		+	+		
			Интернет страница	Институције културе, локална самоуправа	+				
			Број учесника на манифестацији	Удружења, спортски клубови, институције културе, локална самоуправа	+				
МУЛТИКУЛТУРНОСТ	Постојање језичке баријере и недовољна заинтересованост за међусобно познавање културе и традиције	1. Увођење језика средине као факултативног језика; 2. Организовање курсева мађарског језика; 3. Израда заједничке мапе Новог Кнежевца са културно-историјским подацима и знаменитостима на оба језика 4. Покретање активности и манифестација у којима ће бити укључене све националне мањине	Одлука Основне школе о увођењу језика средине	Скупштина општине и школа	+	+			
			Доношење одлуке о могућности учења језика средине на курсевима	Скупштина општине и институције културе	+	+			
			Штампани материјал (водич кроз Нови Кнежевац)	Скупштина општине Нови Кнежевац, институције културе и удружења и КУД-ови	+				
			Реализована бар једна манифестација годишње	Удружења, локална самоуправа, институције културе	+	+	+	+	+
			Информативни материјали, информације у медијима						

Вредност	Идентификовани проблем	Активност	Индикатори	Одговорне стране	Временско раздобље				
					2012	2013	2014	2015	2016
ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ	Недовољно искориштен потенцијал	1.Отворити гранични прелаз у Ђали на 24 сата 2.Отворити гранични прелаз на тромеђи код села Рабе	Гранични прелаз	Држава, локална самоуправа	+	+			
			Гранични прелаз	Држава, локална самоуправа	+	+	+	+	+
СПОРТСКА ТРАДИЦИЈА	Смањена заинтересованост за спорт и недовољна улагања у спортску инфраструктуру	1. Афирмација школске спортске секције и учешће што већег броја ученика/ца који се не баве спортом у спортским клубовима 2. Промовисати здраве стилове живота 3. Санација, адаптација и изградња спортских објеката	Број ученика/ца који учествују у раду школских спортских секција	Образовне институције, спортски клубови, Покрајина, Држава	+	+			
			Број реализованих програма о здравим стиливима живота	Образовне институције, спортски клубови, Покрајина, Држава, удружења, здравствене институције	+	+			
			Број спортских објеката	Образовне институције, спортски клубови, Покрајина, Држава	+	+	+	+	+
МЛАДИ	Смањење броја младих, смањена мотивација за наставком живота у својим местима и њихова незаинтересованост за укључивање у друштвене токове у нашој општини	1. Оснивање канцеларије за младе 2. Струковно стипендирање успешних студената 3. Материјална стимулација за парове који желе да имају децу 4. Запошљавање младих 5. Креирање програма за разону 6. Укључивање младих у рад добровољних ватрогасних друштава (ДВД) 7. Обезбедити бољи квалитет превоза ђака из насељених места у општини до школе и спортских клубова	Одлука о оснивању Канцеларија за младе	Локална самоуправа	+				
			Општинске стипендије	Локална самоуправа	+	+	+	+	+
			Стимулација за све породице које желе децу	Локална самоуправа	+	+	+	+	+
			Нова радна места, приправнички стаж	Локална самоуправа	+	+	+	+	+
			Биоскопа, позориште, културни центар	Удружења, Локална самоуправа, институције културе, образовне институције	+	+	+	+	+
			Секције са две узрасне категорије	ДВД, образовне институције, локална самоуправа	+	+	+	+	+
			Број ђака-корисника школског превоза	Локална самоуправа, аутопревозници	+	+	+	+	+

На основу члана 41. Статута општине Нови Кнежевац („Службени лист општине Нови кнежевац“, број 12/08 и 11/10), Скупштина општине Нови Кнежевац на својој седници одржаној дана 29.12.2011.године, донела је следећу

О Д Л У К У

I

Скупштина општине Нови Кнежевац **доноси** „Зелену агенду“ општине Нови Кнежевац као стратешки документ.

Текст „Зелене агенде“ је саставни део ове Одлуке.

II

Овлашћује се Општинско веће општине Нови Кнежевац да прати спровођење предложених мера и да по потреби врши измене и допуне текста „Зелене агенде“.

III

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у „Службеном листу општине Нови Кнежевац“.

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ НОВИ КНЕЖЕВАЦ
Број: I-020-94/2011
Дана: 29.12.2011.године
НОВИ КНЕЖЕВАЦ

